

Utgiftsområde 7

Internationellt bistånd

Utgiftsområde 7 – Internationellt bistånd

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	4
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	4
2.1.1	Budgeten för biståndet	4
2.2	Utgiftsutveckling.....	7
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	8
2.4	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	9
2.5	Resultatredovisning.....	11
2.5.1	Fördelning av det svenska utvecklingssamarbetet.....	11
2.5.2	Stöd till Ukraina för att motstå den ryska aggressionen.....	17
2.5.3	Humanitärt bistånd	18
2.5.4	Demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer	19
2.5.5	Jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.....	21
2.5.6	Miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser.....	23
2.5.7	Fredliga och inkluderande samhällen	26
2.5.8	Handel och ekonomisk utveckling	27
2.5.9	Migration och utveckling.....	30
2.5.10	Global hälsa.....	32
2.5.11	Utbildning av god kvalitet och forskning med relevans för fattigdomsbekämpning.....	34
2.5.12	Bemyndigande om statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken	36
2.6	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	37
2.6.1	Kontextuella utmaningar har präglat utvecklingssamarbetet till följd av de globala kriserna	37
2.6.2	Utvecklad styrning av Sida	37
2.6.3	Regeringen anser att genomförandet av utvecklingssamarbetet i huvudsak varit tillfredställande.....	37
2.6.4	Måluppfyllelsen bedöms kunna öka med en reformerad biståndspolitisk inriktning.....	38
2.7	Politikens inriktning	40
2.8	Budgetförslag.....	45
2.8.1	1:1 Biståndsverksamhet	45
2.8.2	1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	48
2.8.3	1:3 Nordiska Afrikainstitutet	49
2.8.4	1:4 Folke Bernadotteakademin.....	50
2.8.5	1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	51
2.8.6	1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	52

Bilaga Samarbetsstrategier

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 26 000 000 000 kronor (avsnitt 2.8.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 1 000 000 000 kronor (avsnitt 2.8.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 460 000 000 kronor för ökade klimatinvesteringar (avsnitt 2.8.1).
4. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt tabell 1.1.
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Riksrevisionens förslag:

6. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som står till Riksrevisionens disposition enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Biståndsverksamhet	46 639 119
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 690 200
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	17 320
1:4 Folke Bernadotteakademin	210 633
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	22 857
Summa anslag inom utgiftsområdet	48 630 129

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:1 Biståndsverksamhet	105 000 000	2025–2036
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	105 000 000	

2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Inom utgiftsområdet Internationellt bistånd finns sex anslag: biståndsverksamhet, förvaltningsanslagen för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Nordiska Afrikainstitutet (NAI), Folke Bernadotteakademin (FBA), Riksrevisionens anslag för internationellt utvecklingssamarbete samt anslaget för utvärdering av internationellt bistånd.

2.1.1 Budgeten för biståndet

I biståndsbudgeten, som för 2024 föreslås uppgå till högst 56 000 000 000 kronor, ingår kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén (DAC) vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom detta utgiftsområde. Den föreslagna utgiftsramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgår till 48,6 miljarder kronor 2024. I utgiftsområde 7 ingår också 5 miljoner kronor som avser förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd.

Kostnader inom andra utgiftsområden som ingår i biståndsbudgeten

Kostnader för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande

Vissa kostnader för Sveriges mottagande av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige belastar biståndsbudgeten. OECD-DAC:s riktlinjer anger att kostnaderna räknas som bistånd på humanitära grunder och för att spegla ett gemensamt ansvarstagande med låg- och medelinkomstländer, vilka är värdar för de flesta av världens flyktingar. Biståndskostnaderna omfattar dels kostnader inom utgiftsområde 8 Migration, dels kostnader inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Inom utgiftsområde 8 används en så kallad kvotmodell. I tabell 2.1 syns de anslag inom utgiftsområde 8 som helt eller delvis räknas som bistånd (första kolumnen). Det prognostiserade utfallet på dessa anslag (andra kolumnen) multipliceras med andelen av det totala antalet inskrivna i mottagningssystemet som beräknas uppfylla OECD-DAC:s kriterier för bistånd (tredje kolumnen), vilket ger det prognostiserade biståndsutfallet (fjärde kolumnen). För att uppfylla OECD-DAC:s kriterier för bistånd ska en person ha en vistelsetid i mottagandesystemet på högst 12 månader, komma från ett låg- eller medelinkomstland, inte ha ansökt om och fått sitt asylärende prövat tidigare, inte ha ett asylärende som handläggs enligt Dublinförordningen och inte ha fått avslag på asylansökan i Migrationsdomstol. Personer som överklagar avslag i Migrationsdomstol till Migrationsöverdomstolen ingår inte i biståndsutfallet.

Tabell 2.1 Kostnadsprognos asylsökande och skyddsbehövande inom biståndet för utgiftsområde 8 Migration för 2024

Miljoner kronor och procent

Anslag	Prognos totalt	Prognos biståndsandel ¹	Prognos biståndsutfall
1:1 Migrationsverkets kostnader för mottagandet (förvaltningsanslag), exklusive indirekta administrationskostnader	488	19 %	93
1:2 Ersättningar och boendekostnader, exklusive stöd till personer som har återvänt till hemlandet	6 670	19 %	1 271
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	132	2 %	3
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	200	4 %	8
Totalt	7 490		1 375

¹ Kvoten som används för att beräkna biståndskostnaderna på anslag 1:1 *Migrationsverket* och anslag 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* beräknas på antalet inskrivna som uppfyller biståndskriterierna och ingår i någon av kategorierna: har ett öppet grundärende hos Migrationsverket; har ett överklagandeärende hos Migrationsverket; har ett öppet mål i migrationsdomstol eller har ett uppehållstillstånd. Kvoten som används för att beräkna biståndskostnaderna på anslag 1:5 *Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål* beräknas på antalet inskrivna som uppfyller biståndskriterierna och har ett överklagandeärende vid Migrationsverket eller har ett öppet mål i migrationsdomstol. Kvoten som används för att beräkna biståndskostnaderna på anslag 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* beräknas på antalet inskrivna som uppfyller biståndskriterierna och har ett öppet grundärende hos Migrationsverket.

Källa: Migrationsverket.

De kostnader inom utgiftsområde 14 som klassas som bistånd enligt prognos för 2024 uppgår till totalt 234 miljoner kronor. Etableringsersättning (inklusive etableringstillägg och bostadsersättning) till före detta asylsökande uppgår till 112 miljoner kronor, för vidarebosatta (kvotflyktingar) till 33 miljoner kronor, samt till 89 miljoner kronor för skyddsbehövande som är anhöriga till personer som beviljats asyl. De kostnader som räknas som bistånd avser utgifter under högst 12 månader sedan ankomsten till Sverige. För personer som beviljats uppehållstillstånd efter att ha varit asylsökande ingår tiden i Migrationsverkets mottagandesystem i 12-månadersperioden, vilket innebär att de månader som kvarstår efter att personerna lämnat Migrationsverkets mottagande räknas med. Före detta asylsökande som beviljats asyl, kvotflyktingar samt anhöriga till skyddsbehövande, antas komma från låg- och medelinkomstländer.

Totalt beräknas kostnader för asylsökande och skyddsbehövande inom biståndet uppgå till 1 609 miljoner kronor 2024. Under 2020 verifierade OECD-DAC, efter granskning av alla biståndsgivande länders modeller för kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande, att den svenska beräkningsmodellen var förenlig med regelverket för bistånd.

För 2023–2026 gäller att kostnader för asylsökande och skyddsbehövande inte ska belasta biståndsbudgeten med mer än åtta procent. Den nuvarande prognosen för 2024 motsvarar ca tre procent av biståndsbudgeten.

EU-bistånd

I biståndsbudgeten ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma internationella bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget. De kostnader inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen om ca 4 409 miljoner kronor som ingår i biståndsbudgeten 2024 utgörs av Sveriges del av de faktiska kostnaderna för biståndet inom den totala EU-budgeten 2022.

EU bedriver utvecklingssamarbete med nästan alla låg- och medelinkomstländer och inom ett stort antal sektorer. Allokering av resurser liksom utvecklingssamarbetets inriktning slås fast i s.k. externa finansiella instrument som har varierande geografiskt och tematiskt fokus. I ministerrådets arbetsgrupper utarbetar Sverige tillsammans med övriga medlemsstater, Europeiska kommissionen och Europeiska utrikestjänsten (EEAS) EU:s gemensamma utvecklingspolitik. Sverige bidrar även till att påverka

utformningen av EU:s bistånd i genomförandekommittéerna, expertgrupper och via berörda ambassader.

Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader

I budgeten för biståndet ingår biståndsrelaterade förvaltningskostnader för utlandsmyndigheter och enheter i Stockholm. OECD-DAC:s riktlinjer lägger fast ett antal principer för vad som kan räknas som förvaltningsresurser för policyarbete och genomförande av bistånd. OECD-DAC:s regler omfattar lönekostnader för personal med biståndsrelaterat arbete vid huvudkontor och vid utlandsmyndigheter samt drift av berörda myndigheter, inklusive kostnader för lokaler, it, fordon m.m. De kostnader inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse om ca 491 miljoner kronor som ingår i biståndsbudgeten 2024 utgörs av 2022 års faktiska utfall för dessa verksamheter. Kostnadsberäkningen grundas på tidsåtgång för biståndsrelaterat arbete på respektive utlandsmyndighet och UD-enhet i Stockholm. Det handlar t.ex. om dialog och rapportering om utvecklingspolitiska frågor och om värdlandets roll i utvecklingspolitiken i multilaterala forum såsom FN samt i EU.

Övriga kostnader inom andra utgiftsområden som ingår i biståndsbudgeten (organisationsbidrag, stipendiemedel m.m.)

I biståndsbudgeten ingår beredskapskostnader och indirekta kostnader för internationella insatser genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. De kostnader om ca 106 miljoner kronor som ingår i biståndsbudgeten 2024 utgörs av faktiskt utbetalt belopp 2022.

Vidare ingår i biståndsbudgeten bidrag via Svenska institutet till demokratiinsatser och stöd till högre utbildning i låg- och medelinkomstländer, som uppfyller OECD:s kriterier för officiellt statligt utvecklingsbistånd, om ca 45 miljoner kronor, inom ramen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

I biståndsbudgeten inkluderas även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organ och andra internationella organisationers reguljära budget som belastar anslag inom andra utgiftsområden men som klassificeras som bistånd. Dessa organisationer är FAO, Cites, IAEA, ILO, IOM, ITU, IUCN, OSSE, Unep, Unesco, Unidir, Unido, UNO, UNPKO, UPU, Wipo, WHO, WMO, WMU, Europarådet samt World Organisation for Animal Health, Global Green Growth Institute och Partnership for Market Implementation. De kostnader om ca 640 miljoner kronor som ingår i biståndsbudgeten 2024 utgörs av faktiskt utbetalt belopp 2022 till dessa organisationer.

Från och med 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor för stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter från länder som enligt OECD-DAC klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsbudgeten, i enlighet med OECD-DAC:s riktlinjer. De kostnader inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning om ca 53 miljoner kronor som ingår i biståndsbudgeten 2024, utgörs av 2022 års faktiska utfall.

Från och med 2021 t.o.m. 2025 disponerar Konsumentverket medel för stöd till Konsumentverkets informationstjänst för remitteringar, Money from Sweden, för att finansiera drift och utveckling av tjänsten och därigenom möjliggöra ytterligare sänkta avgifter för remitteringar, vilket har biståndsändamål. År 2024 beräknas Konsumentverket disponera 3,2 miljoner kronor som kan räknas som biståndsutgifter för detta.

År 2024 överförs medel om 9 880 000 kronor till utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för finansiering av stöd till WHO, biståndsdelen, till följd av valutakurseffekt.

Från och med 2024 överförs medel om 7 800 000 kronor till utgiftsområde 20 Allmän, miljö- och naturvård för finansiering av stöd till Unep till följd av valutakurseffekt.

Från och med 2024 överförs medel om 650 000 kronor till Statens museer för världskultur inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid till stöd för den svenska fokalpunkten för det svenska medlemskapet i Anna Lindh Foundation.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	2022	2023 ¹	Förslag 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026
Budgeten för bistånd	57 390	56 000	56 000	56 000	56 000
Kostnader inom andra utgiftsområden	10 307	8 809	7 375	7 742	8 323
<i>Varav</i>					
– kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande	6 008	4 169	1 609	1 978	2 570
– EU-bistånd	3 035	3 416	4 409	4 409	4 409
– utrikesförvaltningens förvaltningskostnader	473	471	491	500	510
– övrigt	791	754	866	855	834
Kostnader inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	47 083	47 191 ²	48 625³	48 258 ³	47 677
Kostnader inom utgiftsområde 7 som inte finansieras från biståndsbudgeten och inte definieras som bistånd	5	5	5	5	5
Totalt för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	47 088	47 196	48 630	48 263	47 682

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i denna proposition.

² Varav högst 2 000 miljoner kronor för att finansiera ökad global tillgång till vaccin mot covid-19 under 2023.

³ Varav högst 150 miljoner kronor för att finansiera ökad global tillgång till vaccin mot covid-19 under 2024 respektive 2025.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.3 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	Utfall 2022	Budget 2023 ¹	Prognos 2023	Förslag 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026
Internationellt utvecklingssamarbete	46 196	47 196	47 559	48 630	48 263	47 682
1:1 Bistandsverksamhet	44 231	45 287	45 613	46 639	46 183	45 547
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 657	1 612	1 654	1 690	1 771	1 820
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	13	17	17	17	18	19
1:4 Folke Bernadotteakademien	222	208	203	211	217	222
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	51	50	50	50	50	50
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	21	21	21	23	24	25
Totalt för utgiftsområde 07 Internationellt bistånd	46 196	47 196	47 559	48 630	48 263	47 682

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.4 Förändringar av utgiftsram 2024–2026 för utgiftsområde 7 Internationellt biståndsbistånd

Miljoner kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	47 206	47 206	47 206
Pris- och löneomräkning ²	83	175	230
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-2 039	-5 239	-5 236
varav BP24 ³	-18	-9	-9
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	3 380	6 121	5 481
Ny utgiftsram	48 630	48 263	47 682

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2022/23:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2023. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2025–2026 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.5 Utgiftsram 2024 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	2024
Transfereringar ¹	41 607
Verksamhetsutgifter ²	7 012
Investeringar ³	11
Summa utgiftsram	48 630

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2022 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2, rskr. 2013/14:75). Utvecklingssamarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och Parisavtalet.

2.4 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen inleds med en översikt av fördelningen av det svenska utvecklingssamarbetet och humanitära biståndet. Därefter följer en redovisning utifrån följande centrala teman som speglar inriktningen för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd. För varje tema redovisas exempel på resultat:

- Ukraina och närområdet,
- humanitärt bistånd,
- demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer,
- jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna,
- miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser,
- fredliga och inkluderande samhällen,
- handel och ekonomisk utveckling,
- migration och utveckling,
- global hälsa, och
- utbildning av god kvalitet och forskning med relevans för fattigdomsbekämpning.

Redovisningen baseras främst på årsredovisningar från de genomförande myndigheterna och multilaterala organisationerna, från uppföljningar, utvärderingar och analyser av biståndet, liksom på studier och utvärderingar från Expertgruppen för biståndsanalys (EBA). Mest centrala är årsredovisningen och strategirapporteringen från Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) respektive Folke Bernadotteakademien (FBA) samt det statliga bolaget Swedfunds årsredovisning.

Regeringen styr stora delar av genomförandet av det svenska utvecklingssamarbetet och humanitära biståndet genom strategier. I linje med riktlinjerna för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053) ska utvecklingssamarbetet präglas av analys, lärande och erfarenhetsåterföring. Ett effektivt utvecklingssamarbete och välgrundade beslut kräver kunskap om problem, men också om metoder och arbetssätt som bidrar till verksamhetsresultat och hållbar förbättring för människor som lever i fattigdom.

Resultatredovisningen baseras därtill på årsrapporter, uppföljningar, analyser och utvärderingar från EU. För EU-biståndet är den senaste tillgängliga resultatinformationen från 2021.

Inom varje tematiskt område redovisas resultat från den rapportering som avser 2022 eller inkommit under 2022. Insatserna inom ett tematiskt område utgör tillsammans en portfölj (se avsnitten 2.5.4–2.5.11).

För varje tema redovisar två stapeldiagram dels Sidas bedömning av portföljens sammansättning av aktiviteter och insatser för att bidra till förändring i linje med regeringens strategimål, dels Sidas bedömning av globala utvecklingstrender i relation till de strategimål som regeringen beslutat.

Sidas bedömning av portföljens sammansättning av aktiviteter och insatser, görs mot bakgrund av mål, utvecklingen i det aktuella sammanhanget i relation till den genomförda verksamhetens kontext och förväntade resultat.

Portföljens sammansättning kan alltså bedömas vara ändamålsenlig också i en försämrad kontext. En förändrad bedömning kan i sin tur bero på att portföljens

sammansättnings ändamålsenlighet i förhållande till förändringar i kontexten har ändrats. Det kan också bero på insatsrelaterade förändringar som avslutad verksamhet. Det kan också förekomma att när beslut om nya strategier fattas inleds ett arbete att ställa om portföljen. I dessa fall speglar bedömningen att en anpassning sker för tillfället.

Sidas bedömning av globala utvecklingstrender baseras på att myndigheten genom omvärldsbevakning och annan typ av rapportering analyserar om utvecklingen gått bakåt, framåt eller varit utan tydlig riktning för det specifika målet. Globala utvecklingstrender handlar ofta om större komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför svenska aktörers kontroll inverkar på utvecklingen i sammanhanget. Sidas eller andra aktörers enskilda bidrag går alltså inte alltid att identifiera.

Verksamheten inom utgiftsområdet utmärks av långsiktiga samarbeten, brett ägarskap och genomförs ofta i sammanhang med betydande svårigheter, till exempel i sviktande stater. Sveriges stöd syftar ofta till att bidra till partnerländernas egna utvecklingsansträngningar tillsammans med lokala aktörer. Resultaten uppnås gemensamt och påverkas av många samverkande faktorer. Många gånger delfinansierar Sverige en specifik verksamhet eller organisation och bidrar då till målen för respektive sammanhang som en del i vår strävan att nå målet för utgiftsområde 7.

Denna redovisning redogör för hur biståndsverksamheten som finansieras av den svenska statsbudgeten har bidragit till det övergripande målet att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Begreppet ”stöd” i resultatredovisningen avser finansiellt stöd, om inte annat anges. Resultatredovisningen redogörs även ur ett jämställdhetsperspektiv, och konsuppladad statistik presenteras där det finns tillgängligt.

Redovisning av internationellt bistånd görs även inom andra utgiftsområden i budgetpropositionen. Inom utgiftsområde 1 redovisas utrikesförvaltningens förvaltningskostnader och Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete, inom utgiftsområde 5 redovisas resultaten av internationella krishanterings- och fredsfrämjande insatser, och inom utgiftsområde 8 och utgiftsområde 14 ingår kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer som definieras som biståndskostnader. Vissa FN-organ och andra internationella organisationer får bidrag från andra utgiftsområden i tillägg till utgiftsområde 7 och deras resultat redovisas inom dessa utgiftsområden.

2.5 Resultatredovisning

2.5.1 Fördelning av det svenska utvecklingssamarbetet

Riksdagen fastställde Sveriges biståndsbudget för 2022 till 1 procent av beräknad bruttonationalinkomst (BNI), beräknad enligt det europeiska regelverket för nationalräkenskaperna (ENS) 2010, vilket motsvarade 57,3 miljarder kronor. Utfallet av biståndet som redovisades till OECD:s biståndskommitté DAC (OECD-DAC) uppgick till 55,2 miljarder kronor netto motsvarande 0,89 procent av senast tillgängliga BNI-uppgift för 2021. Den svenska biståndsvolymen överstiger därmed Förenta nationernas (FN:s) mål om ett bistånd på 0,7 procent av BNI och gör att Sverige, räknat i procent av BNI, är den andra största biståndsgivaren bland OECD-DAC:s medlemsländer (enligt preliminära utfall från OECD-DAC för 2022). Att utfallet som rapporterades till OECD-DAC understiger biståndsbudgeten med 2,1 miljarder kronor beror framför allt på att utfallet avseende biståndskostnader för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer, blev lägre än budgeterat, med cirka 2,1 miljarder kronor. En annan förklaring till att utfallet skiljer sig från budget är att lagda skuldsedlar rapporteras i sin helhet till OECD-DAC det är de deponeras, även om utbetalningar från en och samma skuldsedel kan vara fördelade över flera år. Utbetalningar på tidigare lagda skuldsedlar, som ingår i biståndsramen, räknas inte med i utfallet till OECD-DAC för att undvika dubbelräkning. Skuldsedelutfallet blev cirka 0,8 miljarder kronor lägre än budgeterat. Utfallet avseende Europeiska unionens (EU:s) gemensamma bistånd blev 1,4 miljarder kronor högre än budgeterat medan utfallet för vaccindonationer till låg- och medelinkomstländer blev 0,6 miljarder kronor lägre än budgeterat.

I Årsredovisning för staten 2022 redovisas utfallet för biståndet 2013–2022 (skr. 2022/23:101). Merparten av det utfall som redovisas till OECD-DAC utgörs av verksamhet inom utgiftsområde 7 (45 745 miljoner kronor, 82,9 procent av utfallet). Dessutom ingår kostnader inom andra utgiftsområden, s.k. avräkningar, vilka räknas som bistånd enligt OECD-DAC:s regelverk. Dessa omfattar vissa kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer (3 885 miljoner kronor, 7,0 procent), EU:s gemensamma bistånd (4 409 miljoner kronor, 8,0 procent), utrikesförvaltningens förvaltningskostnader (491 miljoner kronor, 0,9 procent) samt bidrag till vissa FN-organ och andra internationella organisationers reguljära budget och projekt inom andra utgiftsområden än utgiftsområde 7 (640 miljoner kronor, 1,2 procent). Tabell 2.6 visar motsvarande fördelning tidigare år.

Tabell 2.6 Utfall OECD DAC: Avräkningar och övrig biståndsverksamhet

Tusental kronor	2019	2020	2021	2022
Avräkning	6 326 000	5 690 000	5 219 000	9 424 609
Asylkostnader	2 483 000	1 375 000	754 000	3 885 000
EU:s gemensamma bistånd	2 539 000	3 035 000	3 416 000	4 408 554
Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader	476 000	473 000	471 000	490 997
Internationella organisationer	828 000	807 000	578 000	640 059
Utgiftsområde 7	42 894 230	52 778 890	45 677 780	45 744 633
Summa	49 220 230	58 468 890	50 896 780	55 169 242

Källa: Sveriges biståndsrapportering till OECD-DAC.

Utvecklingssamarbetet bidrar till att mobilisera finansiering från andra aktörer, inte minst den privata sektorn. Genom att dela risk med långgivare och investerare når Sidas garantiverksamhet ut till målgrupper och branscher som marknaden annars bedömer vara för riskfyllda. Garantiverksamheten finansieras med garantiavgifter som betalas av motparten. Vid behov kan Sida subventionera motpartens garantiavgifter och det är bara i dessa fall som biståndsmedel tas i anspråk. Eventuella skadefall finansieras från den garantireserv som byggts upp genom avgifter över tid och som vid utgången av 2022 uppgick till 2,4 miljarder kronor. Den 31 december 2022 hade Sida 48 avtalade garantier till ett samlat värde om 12,8 miljarder kronor, som bidrar till att nå målen i 20 bilaterala, regionala och tematiska strategier. Dessa garantier beräknas mobilisera ytterligare finansiering till ett belopp av 34,2 miljarder kronor under garantiernas löptid. Det är de resurser som Sidas garantitagare, exempelvis en bank i ett samarbetsland, är villiga att låna ut till följd av garantierna. Sida beslutade om nya garantier under 2022 till ett avtalat belopp om 2,6 miljarder kronor, som förväntas mobilisera 7,1 miljarder kronor i finansiering från Sidas garantitagare. Skadeutbetalningar uppgick till 34 miljoner kronor under året.

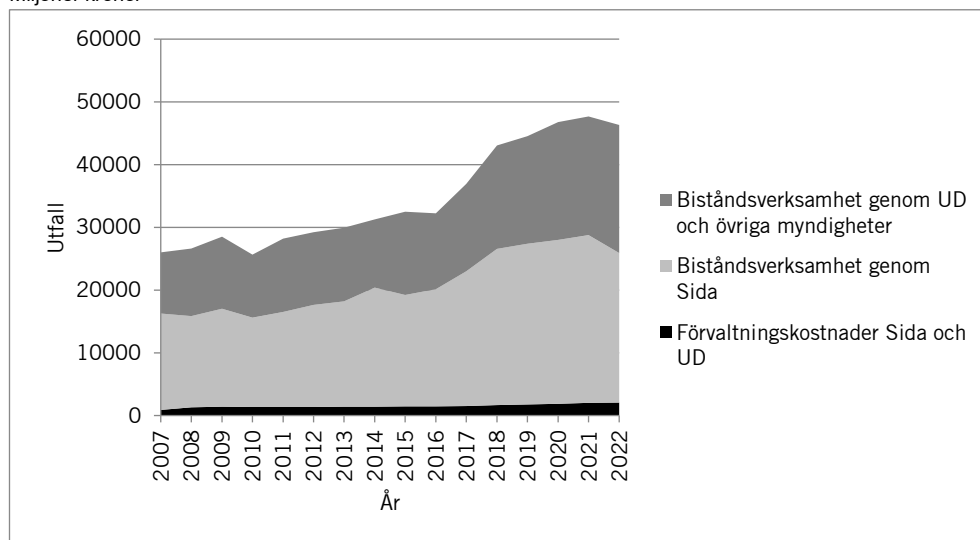
Även Swedfund bidrar till att mobilisera kapital genom saminvesteringar med privata aktörer. För 2022 bidrog Swedfund till mobilisering av privat kapital motsvarande 20 procent av avtalade investeringar under året jämfört med målnivån på 30 procent. Ökad osäkerhet i den globala ekonomin har generellt haft en negativ påverkan på utländska direktinvesteringar, särskilt i Afrika söder om Sahara.

Diagram 2.1 visar det totala biståndets utfall genom Sida respektive UD och övriga myndigheter (särredovisas i tabell 2.7) som disponerar medel under anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*, samt förvaltningsanslag för Sida och UD över tid.

Tabell 2.7 visar biståndsverksamhetens utfall genom Sida, UD och övriga myndigheter som disponerar medel under anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*. Minskningen av anslag 1:1 *Biståndsverksamhet* under 2022 jämfört med 2021 berodde på ökade kostnader inom andra utgiftsområden som klassificeras som bistånd enligt OECD DAC, främst kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande.

Diagram 2.1 Bistånd genom myndigheter samt förvaltningsanslag för Sida och UD

Miljoner kronor

Källa: Respektive myndighets årsredovisningar samt egna beräkningar.

Tabell 2.7 Utfall: Utvecklingssamarbete genom Sida, UD samt myndigheter som disponerar medel under anslaget 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

	2020	2021	2022
Verksamhet genom Sida	26 146 490	26 733 323	23 817 738
Humanitära insatser	4 541 619	4 765 051	4 991 027
Informations- och kommunikationsverksamhet	157 954	152 854	102 049
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället	1 878 301	1 907 544	1 771 489
Regionala och bilaterala strategier för Asien	2 087 888	1 727 921	1 432 537
Bilaterala strategier för Latinamerika	685 471	783 961	569 984
Regionala och bilaterala strategier för Afrika	7 189 668	7 737 964	6 704 924
Regionala och bilaterala strategier för Mellanöstern och Nordafrika	1 330 172	1 413 821	1 148 717
Reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet	1 550 277	1 525 094	1 920 323
Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer	1 003 864	999 757	879 813
Hållbar utveckling	3 674 072	3 694 973	2 844 572
Hållbar fred	454 876	430 545	333 570
Kapacitetsutveckling och Agenda 2030	693 949	679 003	484 158
Forsknings-samarbete	898 380	914 834	634 575
Verksamhet genom UD	16 984 128	16 974 035	18 189 330
Multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar	4 868 679	4 676 142	4 208 865
Multilaterala och internationella organisationer och fonder	11 174 820	10 467 926	12 871 537
Strategiskt inriktade bidrag	923 113	1 808 783	1 084 797
Globalt utvecklingssamarbete	17 518	21 184	24 131
Verksamhet genom övriga myndigheter	1 790 704	1 947 564	2 223 766
Polismyndigheten	148 188	145 568	143 387
Kriminalvården	31 648	33 792	36 765
Åklagarmyndigheten	6 369	3 482	6 033
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	55 088	62 327	76 421
Domstolsverket	5 945	7 915	9 414
Folke Bernadotteakademien	166 413	126 368	164 546
Svenska institutet	250 709	250 299	253 142
Nordiska Afrikainstitutet	13 806	15 493	17 399
Kammarkollegiet	896 094	1 079 000	1 294 000
Kommerskollegium	20 340	23 307	26 066
Vetenskapsrådet	181 872	188 191	182 485
Riksgäldskontoret	336	0	0
Strålsäkerhetsmyndigheten	13 894	11 821	14 108
Summa totalt anslag 1:1 Biståndsverksamhet	44 921 322	45 654 923	44 230 834

Källa: Respektive myndighets årsredovisning samt egna beräkningar.

Bilateralt bistånd

Det bilaterala biståndet, exklusive avräkningar, uppgick 2022 till 30,9 miljarder kronor netto. Som bilateralt bistånd räknas enligt OECD-DAC allt bistånd som inte är kärnstöd till multilaterala och internationella organisationer eller multilaterala utvecklingsbanker. I det bilaterala biståndet ingår, förutom stöd till länder och regioner, också tematiska och globalt inriktade stöd samt humanitära projektstöd. Merparten av det bilaterala biståndet hanteras av Sida.

En del av det bilaterala biståndet utgörs av öronmärkt stöd via multilaterala organisationer, s.k. multi-bi-stöd, exempelvis till projekt i Sveriges samarbetsländer eller globala insatser inom prioriterade områden. Multi-bi-stöden uppgick 2022 till

12,0 miljarder kronor. En annan del kanaliseras genom organisationer i det civila samhället, vilka mottog 11,2 miljarder kronor. Övrigt bilateralt bistånd, exklusive avräkningar, uppgick till 7,7 miljarder kronor.

Av tabell 2.8 nedan framgår att jämställdhet är antingen huvud- eller delsyfte i 78 procent av bilaterala biståndet genom Sida. Demokrati och mänskliga rättigheter är huvud- eller delsyfte i 60 procent av det bilaterala biståndet. Konfliktförebyggande, fred och säkerhet är huvud- eller delsyfte i 49 procent av det bilaterala biståndet. Miljö är huvud- eller delsyfte i 45 procent av det bilaterala biståndet. Ett viktat utfall för klimat visar att 18 procent av det bilaterala biståndet har den inriktningen (se fotnot 2 tabell 2.8 avseende beräkningsmetodik för klimatutfallet).

Tabell 2.8 Områdesmässig fördelning av bilateralt bistånd enligt policymarkörer¹

Procent

Område	2018	2019	2020	2021	2022
Jämställdhet					
Huvudsyfte	20	19	18	17	14
Delsyfte	67	68	66	64	64
Demokrati och mänskliga rättigheter					
Huvudsyfte	40	39	38	34	32
Delsyfte	31	30	30	32	28
Konfliktförebyggande, fred och säkerhet					
Huvudsyfte	9	8	8	9	9
Delsyfte	41	42	42	40	40
Miljö					
Huvudsyfte	14	15	13	13	15
Delsyfte	30	26	24	25	30
Klimat²					
Viktat utfall	15	17	15	16	18

¹ Fördelningen per policyområde motsvarar andelen av Sidas sakanslag med respektive policyinriktning. Sidas sakanslag utgör majoriteten av det bilaterala biståndet, vilket i tabellen antas approximera fördelningen för samtligt bilateralt bistånd. En insats kan ha flera huvud- eller delsyften. Därför finns det risk för dubbelräkning om belopp för olika policymarkörer summeras. Policymarkörerna kodas i enlighet med OECD DAC:s kriterier för del- och huvudsyfte och speglar inte nödvändigtvis allt arbete inom dessa områden.

² Viktat utfall beräknas genom att 40 procent av utfallet för en biståndsinsats räknas som klimatinriktad om någon av statistik-markörerna "utsläppsminskning" (climate change mitigation) eller "klimatanpassning" (climate change adaptation) är kodad med delsyfte, men ingen av markörerna är kodade med huvudsyfte, och 100 procent av utfallet räknas som klimat om värdet på någon av markörerna är kodade med huvudsyfte. Detta är i enlighet med den metodik som Sverige bl.a. använder i klimatrapporteringen till FN.

Källa: Sveriges CRS-rapportering till OECD-DAC och underlag från Sida.

Tabell 2.8 visar på syften med stöden, som kan vara bredare än den sektor insatsen riktat sig mot. Tabell 2.9 syftar däremot på samhällssektorer i det samarbetslandet som mottagit stöd. I rapporteringen till OECD-DAC kan varje insats endast rikta sig till en sektor, medan policymarkörer tillåts vara överlappande för att visa på tvärgående perspektiv. Exempelvis kan en insats i hälsosektorn även ha jämställdhet som ett huvudsyfte.

Tabell 2.9 Områdesmässig fördelning av bilateralt bistånd enligt sektorer

Procent						
Område	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Demokrati och mänskliga rättigheter, inkl. jämställdhet och förvaltning	24,5	23,5	24,4	23,4	21,6	20,2
Miljö, klimat, energi	7,9	8,3	9,0	7,8	7,8	8,6
Fred och säkerhet	5,5	5,7	5,5	5,2	5,9	8,6
Ekonomisk utveckling ¹	12,0	12,8	12,9	11,3	12,6	11,2
Hälsa ²	11,6	11,8	10,2	12,5	12,6	11,3
Utbildning och forskning	5,3	6,8	6,1	5,6	5,0	4,8
Humanitärt bistånd	15,7	15,0	15,3	16,0	15,6	18,3
Övrigt ³	17,5	16,1	16,5	18,3	18,9	19,0
Varav						
– social infrastruktur och tjänster	-	-	3,6	5,4	5,5	5,8
– administrativa kostnader	-	-	5,3	5,5	5,6	6,3
– multi-sektor och ospecificerat	-	-	7,7	7,4	7,7	6,9
Summa	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Totalt utbetalat, miljoner kronor	25 812	28 314	29 807	31 021	32 468	30 855

¹ Inkluderar följande DAC-kategorier: "trade", "industry", "mineral/mining", "agriculture", "forestry", "fishing", "banking", "financial services", "business", "transport", och "communications".

² Inkluderar följande DAC-kategorier: "health", "water and sanitation" och "population policies and programmes".

³ Redovisas uppdelat på delposter fr.o.m. 2019. Social infrastruktur och tjänster är direktöversättning av DAC-huvudkategori "Other social infrastructure and services" och inkluderar framför allt utfall inom DAC-kategorier: "Social protection", "Employment creation" och "Multisector aid for basic social services". Administrativa kostnader inkluderar ej utrikesförvaltningens förvaltningskostnader för biståndsarbete, som avräknas. Multi-sektor och ospecificerat inkluderar framför allt utfall inom DAC-kategorier: "Multisector aid", "Urban development and management", "Rural development", "Disaster risk reduction", "Sectors not specified" och "Promotion of development awareness".

Källa: Sveriges CRS-rapportering till OECD-DAC och enligt UD:s beräkningar. Det bilaterala utfallet är nettoutfall exklusive avräkningar. Områdena avser samhällssektorer i samarbetsländerna som mottagit bistånd (sektorerna är ömsesidigt exkluderande).

Multilateralt bistånd

Det multilaterala biståndet, exklusive avräkningar för bl.a. Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd, uppgick 2022 till 14,9 miljarder kronor. Multilateralt bistånd definieras som det stöd som kanaliseras som kärnstöd till multilaterala och internationella organisationer, som FN:s fonder och program samt Världsbanksgruppen, regionala utvecklingsbanker och utvecklingsfonder. Kärnstöd avser icke öronmärkt stöd direkt till organisationens centrala budget, bidrag som lämnas i samband med utvecklingsbankernas påfyllnadsförhandlingar, betalning av uttaxerat bidrag eller medlemsavgift.

Kärnstöd ges till multilaterala organisationer vars mål ligger i linje med svenska mål och prioriteringar i syfte att bidra till uppfyllelse av målet för utgiftsområdet. Beslut om kärnstöd till multilaterala och internationella organisationer fattas av regeringen. De 15 organisationer som tagit emot mest svenskt kärnstöd 2022 återfinns i tabell 2.10.

Tabell 2.10 De 15 multilaterala organisationer som mottagit mest kärnstöd

Tusental kronor

Organisation ¹	Totalt svenskt kärnstöd	Svenskt multi-bi-stöd	Totalt svenskt stöd	Sveriges procentuella bidrag till organisationens totala kärnstödsinkomster	Sveriges ranking bland kärnstöds-givare
Världsbanksgruppen (VBG) ²	3 123 797	914 819	4 038 616	3,1 %	8
Gröna klimatfonden (GCF) ³	1 590 400	0	1 590 400	8,5 %	5
Världslivsmedelsprogrammet (WFP)	1 000 000	1 542 880	2 542 880	11,1 %	2
FN:s flyktingkommissarie (UNHCR)	923 000	386 834	1 309 834	12,9 %	1
FN:s barnfond (Unicef) ⁴	785 000	1 396 961	2 181 961	4,7 %	3
Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB)/Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF) ²	754 911	41 020	795 932	5,1 %	8
FN:s fond för katastrofbistånd (CERF)	725 000	0	725 000	12,2 %	3
FN:s utvecklingsprogram (UNDP)	688 000	1 302 608	1 990 608	12,0 %	3
FN:s befolkningsfond (UNFPA)	652 000	573 910	1 225 910	15,8 %	1
Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria (GFATM) ⁵	650 000	0	650 000	1,6 %	8
FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar (UNRWA) ⁶	525 000	38 000	563 000	7,6 %	3
Globala miljöfonden (GEF) ⁷	467 184	0	467 184	10,2 %	4
Globala vaccinalliansen (Gavi) ⁸	350 000	324 527	674 527	2,1 %	12
FN:s samlade program mot hiv och aids (UNAIDS)	300 000	0	300 000	18,6 %	2
Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD) ⁹	266 000	22 335	288 335	6,8 %	5
Summa	12 800 292	6 543 893	19 344 185	-	-
Övriga organisationer	2 008 536	5 310 147	7 318 683	-	-
Totalt utbetalt	14 808 828	11 854 040	26 662 868	-	-

¹ Utbetalningarna i tabellen, som är nettoutbetalningar, skiljer sig från utfallen som redovisas till OECD-DAC. Det beror på att redovisningen till OECD-DAC avser lagda skuldsedlar medan tabellen visar faktiska utbetalningar. Utbetalningarna inkluderar inte bidrag till EU:s institutioner och fonder.

² Världsbanksgruppen inkluderar bidrag till IDA och IBRD. Sveriges procentuella bidrag till VBG och AfDB/AfDF avser bördeandel i påfyllnaderna till bankernas respektive fonder för låginkomstländer.

³ Sveriges procentuella bidrag till GCF samt ranking avser påfyllnaden (GCF-1).

⁴ Procentsats och ranking är beräknade på Unicefs statliga finansiering. Därtill har organisationen intäkter från nationella kommittéer och skulle dessa medel räknas med skulle Sverige hamna på sjätte plats och stå för en mindre procentandel av totalt kärnstöd.

⁵ Gäller faktiska utbetalningar under perioden 2020–2022.

⁶ Sveriges procentuella bidrag till UNRWA samt ranking avser den så kallade programbudgeten.

⁷ Sveriges procentuella bidrag till GEF samt ranking avser den åttonde påfyllnaden (GEF-8). Bidraget ovan inkluderar inte stödet till Fonden för de minst utvecklade länderna.

⁸ Gäller utfästelser för perioden 2021–2025, inklusive genom finansieringsmekanismen IFFIm. Multi-bi-stöd inkluderar donation av svenska överskott av covid-19-vaccindoser, vilka har en biståndsvärdering i enlighet med OECD-DAC:s regelverk.

⁹ Sveriges procentuella bidrag till IFAD samt ranking avser den tolfte påfyllnaden (IFAD12).

Källa: Sveriges CRS-rapportering till OECD-DAC och enligt UD:s beräkningar samt enligt uppgifter från multilaterala organisationer.

EU-biståndet

Genom EU görs stora biståndsinsatser, bland annat för fattigdomsbekämpning. Därmed blir biståndet genom EU en hävstång också för Sveriges arbete för förbättrade levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Det svenska bidraget till EU:s gemensamma bistånd uppgick 2022 till 4,5 miljarder kronor, vilket motsvarar ca 3,0 procent av EU:s totala gemensamma biståndsbudget. Utöver detta bidrog Sverige med knappt 0,8 miljarder kronor till Europeiska utvecklingsfonden (EDF).

Sverige är tongivande inom EU:s utvecklingssamarbete och utövar inflytande genom samarbete på alla nivåer med EU-institutionerna i Bryssel, med övriga medlemsstater,

med EU:s delegationer i partnerländer samt genom deltagande i arbetsgrupper och genomförandekommittéer i Bryssel.

Sverige har varit aktivt i arbetet med att utveckla de strategier som EU-kommissionen tagit fram inom ramen för Global Europe, som är EU:s finansiella instrument för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete. Sverige deltar i över 60 gemensamma biståndsinstitut, så kallade Team Europa-initiativ, tillsammans med EU, andra medlemsstater och europeiska utvecklingsbanker.

Sverige har bl.a. drivit att EU:s utvecklingssamarbete ska ha sin utgångspunkt i principer om effektivt utvecklingssamarbete, i synnerhet lokalt ägarskap, samt att tematiska områden som jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter ska främjas. Detta för att EU:s utvecklingssamarbete ska kunna bidra mer effektivt till förbättrade levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

2.5.2 Stöd till Ukraina för att motstå den ryska aggressionen

Sveriges breda stöd, under utgiftsområde 7, till Ukraina sedan 1990-talet och fram t.o.m. 2021 uppgick till drygt 4 miljarder kronor. Med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina som påbörjades den 24 februari 2022 ökade det totala stödet inom utgiftsområde 7 med ytterligare 2,8 miljarder kronor under 2022.

I Ukraina har civila dödats, gjorts till måltavlor för krigsrelaterat våld, både fysiskt och psykiskt samt frihetsberövats. Systematiskt användande av tortyr samt sexuellt våld och våldtäkter har rapporterats. En massiv förstörelse av civil infrastruktur och bostäder har skett. Vissa grupper som redan befann sig i en utsatt situation har blivit oproportionerligt utsatta, exempelvis personer med funktionsnedsättning i behov av särskilt stöd. De akuta behoven medförde att Sveriges stöd till Ukraina 2022, utöver militärt stöd inom utgiftsområde 6, fokuserades till omfattande humanitära insatser och akut finansiellt stöd. Sverige bidrog också under året genom ett utbyggt stöd inom ramen för pågående reformsamarbete och med särskilda stöd till Ukrainas återuppbyggnad såsom stöd till Nordiska Miljöfinansieringsbolagets (Nefco) återhämtningsprogram för Ukraina 110 miljoner kronor, Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) miljö- och energifond 100 miljoner kronor och Världsbankens fond för Ukrainas motståndskraft 140 miljoner kronor.

Sveriges humanitära bistånd har lindrat nöden för människor som drabbats hårdast av kriget i Ukraina

Det humanitära stödet om ca 1,5 miljarder kronor som lanserades 2022 bidrog till att det humanitära samfundet beräknas ha nått nästan 16 miljoner människor med assistans och skyddsinsatser i Ukraina sedan den fullskaliga invasionen. Detta har bland annat stärkt människors tillgång till vatten, mat, sjukvård, el och tak över huvudet. Stödet bidrog också till att svara upp mot de humanitära behoven hos ukrainska flyktingar och värdsamhällen i Moldavien. Finansieringen gick till aktörer med god förmåga att nå de värst drabbade och inkluderade World Food Program, Rödakorsrörelsen, FN:s humanitära landfond för Ukraina, Rädda Barnen, Unicef, UNHCR, MSB, Norska flyktingrådet, Danska flyktingrådet och Action Against Hunger. Sverige bidrog dessutom till transporter av 50 000 ton vete via WFP samt stöd till Ukrainas initiativ "Grain from Ukraine" för att lindra de globala konsekvenserna av kriget. Utöver humanitärt stöd har Sverige dessutom bidragit med omfattande stöd till civilskyddsinsatser, inte minst genom MSB som koordinerar Sveriges stöd inom EU:s civilskyddsmekanism. Ett antal myndigheter som Socialstyrelsen, Läkeemedelsverket och Folkhälsomyndigheten liksom flera av Sveriges regioner har också bidragit, inklusive genom donationer av sjukvårdsmateriel och

läkemedel samt genom att ta emot patienter. Det har även genomförts riktade insatser för att förebygga människohandel för sexuella ändamål.

Genom makrofinansiering har viktig samhällsservice kunnat upprätthållas

På grund av Rysslands fullskaliga invasion förlorade Ukraina tillgången till internationella kapitalmarknader. Utöver ordinarie kärnstöd till Världsbanken var Sverige ett av de första länder som möjliggjorde ett tidigt lån om ca 7,5 miljarder kronor via Världsbanken till Ukraina redan i mars 2022, genom att ställa ut en garanti om ca 500 miljoner kronor till Ukraina. Det bidrog till att Ukraina kunde upprätthålla grundläggande samhällsservice trots den extrema kris som den fullskaliga ryska invasionen innebar. Den 13 december 2022 aviserades ytterligare ett stöd till Ukraina via Världsbanken om 600 miljoner kronor (från 2022 års budget) till ett nytt instrument med stark hävstångseffekt, som avses bidra till viktiga investeringar inom energisektorn, det ukrainska jordbruket, utbildningssektorn och bostadssektorn för att mer långsiktigt stärka Ukrainas motståndskraft.

Fortsatt bilateralt svenskt stöd till reformer hjälper Ukraina reformeras för framtiden

Det årliga bilaterala reformstödet till Ukraina inom ramen för den regionala strategin för Östeuropa 2021–2027 ökades och uppgick 2022 till 316 miljoner kronor. Det omfattade stöd för att främja bland annat mänskliga rättigheter och demokrati, fria medier, civilsamhället, jämställdhet, samt hållbar social, ekonomisk och miljömässig utveckling och anpassades också till den akuta situation som landet befann sig i.

Biståndet har till viss del (16,5 miljoner kronor) finansierat MSB:s stöd till Ukraina. MSB:s insatser har bidragit till sekonderingar av personal, transitboenden för flyktingar och transportstöd för kritisk infrastruktur.

Stöd för hållbar återuppbyggnad av Ukraina och dess förstörda kritiska infrastruktur har getts via Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), Världsbankens Ukrainafond URTF och Nordiska Miljöinvesteringsbolaget Nefcos program för återuppbyggnad i Ukraina, samt stöd till kritisk infrastruktur i energisektorn via Energy Community, till ett kostnad av sammanlagt 650 miljoner kronor.

Genom riktade strategiska stöd har Sverige också bidragit till att stärka fri media och civilsamhälle, insatser för ansvarsutkrävande och för cybersäkerhet och robusthet till Ukrainas internetillgång.

2.5.3 Humanitärt bistånd

I detta avsnitt redovisas resultat som avser räddande av liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet.

Humanitärt bistånd ges i form av bilateralt stöd och kärnstöd till multilaterala organisationer med humanitär verksamhet. För 2022 uppgick det humanitära biståndet till totalt 10 miljarder kronor, varav 5 miljarder kronor fördelades genom UD och 5 miljarder kronor genom Sida.

Förbättrad förmåga att tillgodose skydd och assistans för krisdrabbade människor

Under 2022 skedde en mycket kraftig ökning från 274 miljoner till 339 miljoner människor som är i behov av humanitärt stöd, enligt FN:s kontor för samordning av

humanitärt bistånd (OCHA). Det är mer än en fördubbling på tre år. Antalet människor på flykt överstiger 100 miljoner varav 42 procent är barn och närmare 45 miljoner människor i 37 länder står på randen till svält. Kvinnor och barn påverkas oproportionerligt av kris och konflikt och är därför särskilt utsatta. Den främsta orsaken är fortsatt väpnade konflikter, även om klimatrelaterade humanitära behov ökar.

I Ukraina är 18 miljoner människor varav över 4 miljoner barn i behov av humanitärt stöd, och Rysslands fullskaliga invasion har också bidragit till en global livsmedelskris där upp till 258 miljoner människor beräknas befinna sig i ett kristillstånd. Över 13 miljoner människor i Ukraina har under 2022 hjälpts av svenska medel från humanitära partners, som exempelvis WFP, UNHCR och Unicef.

Under 2022 nåddes totalt 157 miljoner människor med humanitärt bistånd enligt OCHA. Sida har prioriterat de mest allvarliga och akuta behoven: mest medel har gått till krisdrabbade människor i Ukraina, Etiopien, Afghanistan, Jemen, Syrien och Demokratiska republiken Kongo. Sverige har också verkat för att stödja FN och andra humanitära aktörer kring tillträde i svåra kontexter såsom Jemen, Myanmar och Afghanistan.

Sida har fördjupat sitt arbete med att öka inkludering av lokala organisationer. Sverige har också ökat sitt fokus på arbetet med föregripande insatser, särskilt i klimatrelaterade humanitära kriser såsom på Afrikas horn.

Ökad kapacitet och effektivitet i det humanitära systemet

Under 2022 var 67 procent av Sveriges humanitära stöd flexibelt, vilket möjliggjorde för humanitära aktörer att snabbt prioritera nya eller förvärrade kriser utifrån ändrade behov. Sverige var den tredje största givaren till FN:s katastroffond CERF, som bidrog med stöd till 43 länder under 2022, med fokus på både uppkomna kriser och kriser som är underfinansierade. Sida prioriterar en programbaserad ansats vilket har givit organisationer hög flexibilitet att möta akuta behov på landnivå. Sveriges finansiering har också i hög utsträckning utgått från fleråriga avtal och både UD och Sida betalade ut merparten av samtliga humanitära medel under årets första kvartal.

Sverige spelade en ledande roll i internationella ansträngningar för resursmobilisering genom att stå värd för givarkonferenser för Jemen i mars 2022 och Ukraina i maj 2022. Vidare ledde Sverige liksom tidigare år förhandlingarna i FN:s generalförsamling om den humanitära omnibusresolutionen, vilken är styrande för det internationella humanitära systemet.

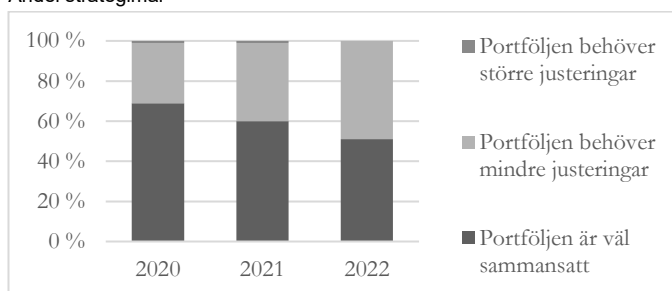
Sverige fortsatte också att delta aktivt i möten i den nya grupp av världens fem största humanitära givare (USA, Tyskland, EU-kommissionen, Storbritannien och Sverige) som bildades i Stockholm i oktober 2021. Fokus har varit åtgärder för att effektivisera det humanitära systemet och samfällt agerande i aktuella humanitära kriser.

2.5.4 Demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer

I detta avsnitt redovisas resultat av de verksamheter som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. I avsnittet redovisas även resultat av multilateralt bistånd och EU-bistånd.

Diagram 2.2 Demokrati och mänskliga rättigheter: Portföljens sammansättning

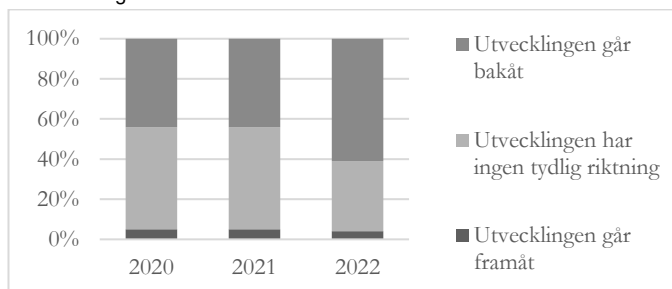
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Diagram 2.3 Demokrati och mänskliga rättigheter: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sidas bedömning är att sammansättningen av de insatser som genomförts för att nå strategimålen inom området behöver justeras. Den globala utvecklingstrenden inom demokrati och mänskliga rättigheter går i fel riktning, vilket är bekymmersamt, och fler justeringar behövde göras 2022 jämfört med 2020 och 2021. Den största anledningen till ett ökat behov av justeringar är det försämrade läget för yttrandefrihet, civilsamhälle samt fria och oberoende medier. En förändrad situation kräver en kraftfull, flexibel och adaptiv ansats, där portföljens sammansättning kan behöva justeringar efter genomgripande förändringar som exempelvis avbrutna samarbeten med politiskt sköra stater. Verksamheten har bidragit till positiva resultat i relation till strategins mål.

Demokratiutvecklingen i Sveriges samarbetsländer har varit negativ under en tioårsperiod

I de drygt 30 länder där Sverige driver ett bilateralt utvecklingspartnerskap har utvecklingen inom området demokrati och mänskliga rättigheter varit negativ. Många sköra stater har präglats av en demokratisk tillbakagång och väpnade konflikter. Fler personer lever i autokratier. Hotet mot yttrandefrihet och fria och oberoende medier har ökat.

Svenskt stöd bidrog till att främja demokratiska samhällen

Sverige har under 2022 bidragit till att stärka länders kapacitet att genomföra fria och rättvisa val, exempelvis genom att sekundera 161 lång- och korttidsobservatörer (68 kvinnor, 93 män) till valobservationsinsatser. Genom Sveriges globala samarbete med International Foundation for Electoral Systems stärktes de formella och informella mekanismerna för att lösa valrelaterade och politiska tvister, exempelvis genom stöd till domare och genom att utveckla specifika verktyg för bedömning och lösning av valtvister. Svenskt stöd har främjat politiskt deltagande för kvinnor, unga och personer med funktionsnedsättning. Bland annat har en utbildning i politiskt ledarskap för unga

personer med funktionsnedsättning lett till att deltagarna arbetat som röstmottagare och kandiderat i val. Sverige har även genom flertalet insatser bidragit till att stärka hbtqi-personers demokratiska deltagande och inflytande. Samarbeten med Världsbanken, UNDP samt Sveriges Kommuner och Regioner har bidragit till ökad öppenhet, stärkt medborgerlig insyn, ökad kompetens om kommunal förvaltning och deltagande i planering av samhällstjänster i Sveriges partnerländer. Svenskt stöd har därigenom bidragit till decentralisering av den politiska makten. I Albanien har Sverige stöttat insatser som har ökat transparensen och effektiviteten i offentlig förvaltning.

Sverige främjade oberoende och livskraftiga civilsamhällen

Svenskt bistånd har genom Front Line Defenders bidragit till stöd och skydd av 2 797 människorättsförsvarare (46 procent kvinnor, 54 procent män) och 427 organisationer i 129 länder. 90 procent av MR-försvararna rapporterade att de med hjälp av organisationens krisstöd och evakueringsinsatser kunde återgå till sitt MR-arbete. Vidare uppgav 96 procent att de upplevde ökad säkerhet. Sverige har stöttat insatser för att integrera mänskliga rättigheter inom FN-systemet, vilket bidragit till bättre genomslag av mänskliga rättigheter på landnivå. Sida har ökat fokus på klimat- och miljöintegrering i människorättsarbetet, men arbete återstår innan det går att se konkreta resultat inom området. Sverige har genom den globala partnern ICNL bidragit till ökat skydd för förenings-, församlings- och yttrandefriheterna, exempelvis genom att förstärka civilsamhällesorganisationers roll i processer där mänskliga rättigheter bevakas och genom utbildning för journalister, advokater samt media- och civilsamhällesrepresentanter.

Ökad respekt för rättsstatens principer och motverkan av korruption

Med hjälp av svenskt bistånd har partnerorganisationer arbetat för tillgång till rättvisa, rättsväsendets oberoende och kapacitet, samt transparens och ansvarsutkrävande i offentlig förvaltning. Transparency International har genom svenskt stöd bidragit till lagstiftning, reglering och metoder för att förebygga och motverka korruption i flera partnerländer. Svenskstödda Legal Resources Foundation har under året erbjudit rättshjälp till mer än 20 000 personer. Samarbete mellan svenska myndigheter och deras internationella motparter har genom kapacitetsutveckling bidragit till mer välfungerande förvaltning i partnerländer.

Svenskt stöd stärkte pressfrihet och mänskliga rättigheter på internet

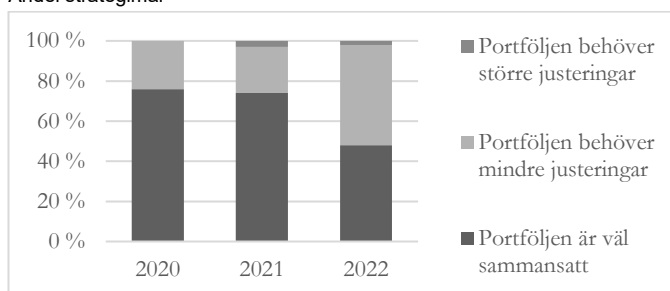
Det svenska stödet till journalister och medieaktörer har bidragit till att säkerställa tillgång till opartisk information, särskilt i konfliktområden och i repressiva stater. Sidans stöd till Unescos arbete har bidragit till resultat inom lagstiftning om yttrandefrihet, säkerhet för journalister och kulturlivets aktörer samt tillgång till information i ett antal länder. För att främja ett fritt, öppet och säkert internet har Sverige stöttat flertalet organisationer som arbetar med utbildning och påverkansarbete. Detta har bidragit till en förbättrad medvetenhet kring säkerhet och rättigheter på internet, i synnerhet för kvinnliga journalister.

2.5.5 Jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna

I detta avsnitt redovisas resultat av verksamhet som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. I avsnittet redovisas även resultat av multilateralt bistånd och EU-bistånd.

Diagram 2.4 Jämställdhet: Portföljens sammansättning

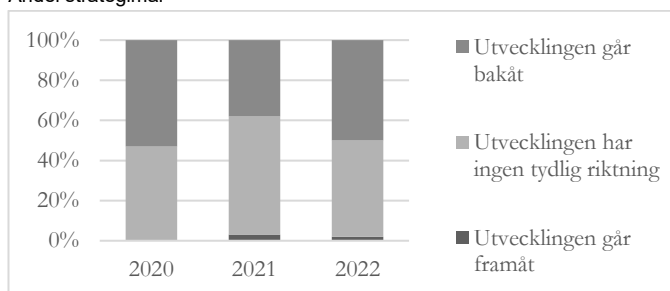
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Diagram 2.5 Jämställdhet: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sidas bedömning är att behovet av justering av de insatser som genomförs för att nå strategimålen inom området jämställdhet har ökat. Utvecklingstrenden i de sammanhang där Sida genomför verksamhet går i en negativ riktning efter en viss förbättring under 2021 och fler justeringar behövde göras 2022 jämfört med föregående år. Sammansättningen behöver ändras bland annat för att bättre möta de behov som uppstått till följd av en global försämring av kvinnors och flickors rättigheter och levnadsvillkor. Covid-19-pandemin och klimatförändringar har skapat en förvärrad situation. Det politiska och religiösa motståndet mot kvinnors och flickors rättigheter har ökat i flera utvecklingsländer. Följaktligen behöver verksamheten justeras för att mer effektivt bidra till jämställdhet och kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Sverige bidrog med stöd till flera lokala och globala jämställdhetsinsatser

Sveriges stöd till kvinnorättsorganisationer har bidragit till förbättrade förutsättningar för arbetet med att stärka rättigheter för kvinnor och flickor, bland annat i Afghanistan där utvecklingen varit särskilt svår. Sidas finansiering till International Women's Health Coalition har bidragit till att jämställdhetsförsvarare från 16 länder utbildats i påverkansarbete för deltagande i globala fora. Stöd till Ukraina har varit prioriterat. Stödet till Global Fund for Women har bidragit till att verksamheten kunnat stötta ukrainska kvinnorättsorganisationer med evakuering, medicinskt och psykologiskt stöd inklusive tillgång till abort och preventivmedel.

Kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt är centralt för att utrota fattigdom och för att nå de globala hållbarhetsmålen

Tillgång till SRHR-tjänster, vilket är prioriterat inom svenskt bistånd, är ofta en förutsättning för flickors och kvinnors tillgång till utbildning och arbetsmarknader. För att motverka motståndet mot sexuella och reproduktiva rättigheter har Sida lanserat interna verktyg för att utbilda sina programhandläggare om hur de på ett effektivt sätt ska kunna hjälpa samarbetspartners att bemöta motståndet. Vidare har

Sidas stöd till kvinnliga entreprenörer och kapacitetsstärkande åtgärder främjat kvinnors ekonomiska egenmakt. Exempelvis har kärnstöd till Världsbanken resulterat i bättre tillgång till försörjningsstöd för 95 000 kvinnor, och 58 000 flickor har fått tillgång till gymnasieutbildning. Därutöver har kärnstöd via Afrikanska utvecklingsbanken bidragit till att 70 000 kvinnor kunnat genomföra kompetensutvecklingsinsatser. Genom stöd till Asiatiska utvecklingsbanken som har finansierat lån till små och medelstora företag har över 6 400 jobb i kvinnoägda företag skapats. Swedfund har bidragit till att stärka kvinnors ekonomiska egenmakt och 57 procent av investeringarna uppfyllde specifika kriterier för jämställdhetsinvesteringar enligt det av G7 lanserade initiativet 2X Challenge.

Kvinnors politiska representation och deltagande och kvinnors inflytande på olika nivåer i samhället stärks

Detta sker genom samarbete med både FN-organ och civilsamhällesorganisationer. Sverige bidrog genom UN Women till att 15 länder genomförde lag- och policyändringar relaterade till kvinnors politiska deltagande under 2022. Via svenskt stöd till programmet Women Count möjliggjordes att 12 pilotländer utvecklade sin jämställdhetsstatistik. Sverige har under 2022 fortsatt engagerat sig i ledningsgruppen för FN:s Generation Equality-initiativ för att påskynda investeringar i och accelerera jämställdhet globalt. Sverige stödjer även aktivt genomförandet av EU:s handlingsplan för jämställdhet i GAP III, som är EU:s mekanism för jämställdhetsintegrering i relationer med tredje land. Folke Bernadotteakademien har genom sina utbildningar bidragit till ökad förståelse för kvinnor, fred och säkerhetsagendan samt kunskap om hur jämställdhetsanalys kan tillämpas i arbetet.

Arbetet för minskat könsrelaterat våld har prioriterats

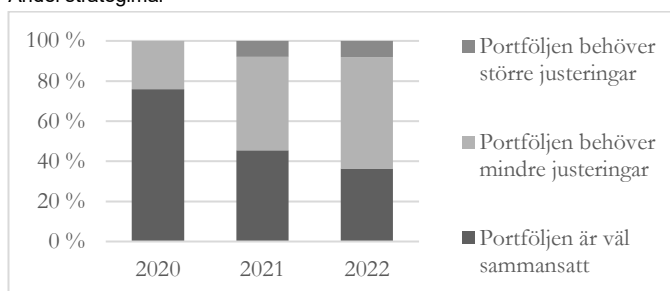
Den globala trenden visar att det könsrelaterade våldet har ökat som en följd av covid-19-pandemin och humanitära kriser. Skadliga sedvänjor såsom barnnäktenskap och kvinnlig könsstympning är exempel på detta. Sverige arbetar för att bekämpa våld och skadliga sedvänjor, stärka ansvarsutkrävande, ge rättsstöd samt lindra konsekvenser för de som drabbats. Sida har gett finansiellt stöd till påverkansarbete för förbättrad lagstiftning och insatser för att stärka offentliga institutioner, t.ex. genom UNFPA och Unicefs gemensamma program mot könsstympning. Därutöver har svenskt stöd till Unicefs Girls not Brides bidragit till avskaffandet av sedvänjor som tvingar gravida flickor att lämna skolan och gett skydd åt flickor som utsatts för könsrelaterat våld. Via stöd till Unicef mottog även 17,2 miljoner flickor skydd och vårdinsatser för att motverka barnnäktenskap. Stöd har getts med syftet att motverka sexuellt och könsrelaterat våld mot kvinnor och flickor i Ukraina och Moldavien samt till bland annat Internationella brottmålsdomstolen (ICC) relaterat till ansvarsutkrävande för Rysslands aggression mot Ukraina. UN Trust Fund to Eliminate Violence against Women and Girls har fått stöd med syftet att ge kvinnor och flickor tillgång till juridiskt stöd och livsnödvändig service.

2.5.6 Miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser

I detta avsnitt redovisas resultat av verksamhet som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser. I avsnittet redovisas även resultat av multilateralt bistånd och EU-bistånd.

Diagram 2.6 Miljö och klimat: Portföljens sammansättning

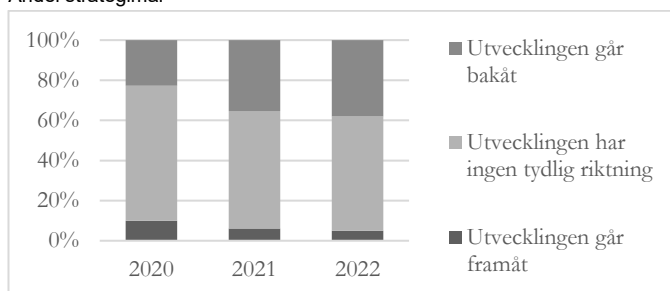
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Diagram 2.7 Miljö och klimat: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sida bedömer att behovet av justering av insatser inom klimat och miljöområdet ökar. Konsekvenserna av en försämrad miljö- och klimatområde har förvärrats, vilket är oroande och behovet av justeringar var större under 2022 än under 2021 och betydligt mer omfattande än under 2020. Myndigheten har särskilt arbetat med justeringar av stöd som behövs för att öka motståndskraft och anpassningsförmåga mot bland annat klimatförändringar, naturkatastrofer och miljöföroreningar. Sida bedömer att utvecklingen i relation till strategimålen är i stort oförändrad jämfört med 2021.

Externa faktorer har resulterat i en fortsatt negativ utveckling inom området

Sida bedömer att effekterna av klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, föroreningar och kemikaliebelastning förväntas fortsätta skörda liv och påverka människors hälsa och resultera i en ökning av ojämlikhet, ojämställdhet, fattigdom, barnfattigdom, påtvingad förflyttning, konflikter och sårbarhet hos människor och samhällen.

Omkring 15 procent av biståndet har gått till klimatinsatser

Klimatbiståndet genomförs bilateralt, regionalt och globalt genom Sida och via UD genom utvecklingsbanker, inte minst Världsbanken och Afrikanska utvecklingsbanken men också klimatfonder, framför allt Gröna klimatfonden (GCF) och Globala miljöfonden (GEF). I två tredjedelar av regeringens strategier som styr Sidas verksamhet ingår klimat och miljö som tematiskt område.

Under året har Swedfund ökat sina klimatinvesteringar samt stärkt kraven på och stöttat portföljbolagen i deras interna klimatarbete. Förstudier finansierade av Swedfund för projektförberedande verksamhet har bidragit till att fler hållbara projekt utvecklas inom områden såsom energilagring, biodrivmedel och hållbart skogsbruk.

Sverige har bidragit till att stärka samarbetsländerns kapacitet för att uppfylla åtaganden under Parisavtalet

Sidas arbete har bidragit till att utveckla institutionell kapacitet för att länder ska kunna ta emot klimatfinansiering och prioritera klimatarbete. Sida har även bidragit till utveckling av kapacitet i syfte att leva upp till de miljömässiga krav som ställs på länder som vill bli EU-medlemmar.

Genom Sidas arbete och Sveriges kärnstöd till multilaterala miljö- och klimatfonder och Världsbankens fond för de fattigaste länderna (IDA) har Sverige bidragit till insatser som syftar till ökad motståndskraft och anpassningsförmåga mot klimatförändringar, miljöpåverkan och naturkatastrofer samt till minskade utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar. Svenskt stöd har bland annat stöttat en påskyndad energiomställning och energieffektivisering. Sida har utfärdat fyra garantier som har bidragit till 41 godkända lån i 14 länder för olika decentraliserade energisystem. Sveriges stöd till GCF och GEF har bidragit till en grön återhämtning i låg- och medelinkomstländer, bl.a. genom omställning av energisystemen från fossilt till förnybar och stärkt motståndskraft mot klimatförändringar. Enskilda länders motståndskraft och anpassningsförmåga har också stärkts genom stöd till motståndskraftigt och ekologiskt jordbruk och naturbaserade lösningar, det vill säga åtgärder för att hantera olika samhällsutmaningar genom att skydda, utveckla eller skapa ekosystem.

Miljökonferensen Stockholm+50, som genomfördes i juni 2022, samlade deltagare från stora delar av världen. Konferensen påvisade möjligheterna som en grön och rättvis omställning medför, och behovet av att accelerera genomförandet av existerande åtaganden.

Sverige har bidragit till att minska avskogning och degradering av ekosystem

Behovet av att jobba mot ett hållbart nyttjande och förvaltning av naturresurser, biologisk mångfald och dess ekosystemtjänster ökar. GEF har bidragit till insatser för att minska degraderingen av unika och värdefulla ekosystem. I Malawi har GCF finansierat varningssystem för extremväder och varningsinformation som bygger kunskap och investerar i katastrofberedskap. Sidas arbete för hållbart nyttjande av naturresurser och systematiserad avfallshantering i flyktingläger har lett till en minskning av avskogning och avfallsvolymer och bidragit till lägre hälsorisker, miljöpåverkan och spänningar mellan flykting- och värdsamhällen. FN:s SAFE+-program i Bangladesh bidragit till att återställa 2 300 hektar skogsmark vilket minskar såväl rohingya-flyktingars som värdsamhällets sårbarhet för jordskred och erosion. I Serbien har det svenska stödet bidragit till genomförandet av en omfattande avfallsreform och resulterat i konkreta framsteg i landets EU-närmande på miljöområdet.

Marina resurser och vattenförvaltning värnas

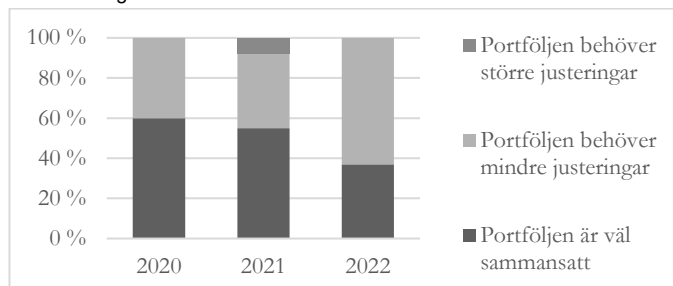
Sverige bidrar till hållbar förvaltning av vattenresurser, hav, kustvatten och marina resurser bl.a. genom stöd till integrerad förvaltning av vattenresurser, vilket i sin tur bidragit till stärkta riktlinjer för vattenförvaltning i alla Southern African Development Communities (SADC) 16 medlemsstater. Genom kärnstöd till Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) har Sverige gett stöd till en förbättrad vattenförvaltning, utökad tillgång till utbildning för unga jordbrukare, samt främjad motståndskraft mot klimatförändringar på landsbygden.

2.5.7 Fredliga och inkluderande samhällen

I detta avsnitt redovisas resultat av verksamhet som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för fredliga och inkluderande samhällen. I avsnittet redovisas även resultaten av multilateralt bistånd och EU-bistånd.

Diagram 2.8 Fredliga inkluderande samhällen: Portföljens sammansättning

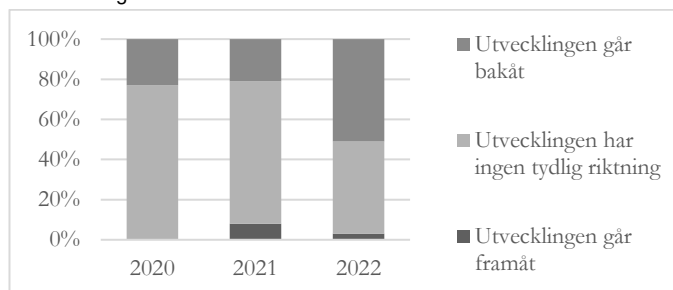
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Diagram 2.9 Fredliga inkluderande samhällen: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sidas bedömning är att behovet av justeringar av portföljens sammansättning har ökat. Utvecklingen i världen går i fel riktning vilket är bekymmersamt och fler mindre justeringar behövde göras 2022 än 2021. Samtidigt minskade behovet av större justeringar. En bidragande faktor till att insatser behövde justeras var Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, samt andra väpnade konflikter som har förvärrat det globala säkerhetsläget. Av de aktiviteter och insatser som genomförts för att nå strategimålen inom området fredliga och inkluderande samhällen har det skett en minskning från 55 procent till 37 procent av andelen som bedöms vara väl sammansatta. Den utveckling i relation till strategimålen som bedöms gå bakåt har ökat från 21 procent till 51 procent senaste verksamhetsåret, vilket visar på ett mer komplicerat sammanhang som verksamheten bedrivs inom.

En ökande andel av det internationella utvecklingsarbetet genomförs i sviktande och konfliktdrabbade stater

Indikationer visar att våld, inklusive könsrelaterat våld, har ökat och att skyddsmekanismer har försvagats under pandemin. Rysslands aggression mot Ukraina var under 2022 det dödligaste kriget, men även i Etiopien, Burkina Faso, Mali och Somalia ökade dödligheten till följd av väpnade konflikter. Majoriteten av människor som lever i extrem fattigdom bor i sviktande eller konfliktdrabbade länder.

Stärkta åtaganden för fredsbyggande och förebyggande

Sverige har bidragit till det globala arbetet med förebyggande och fredsbyggande, inte minst inom ramen för FN, liksom till att konfliktperspektivet integreras i svenskt och

internationellt utvecklingssamarbete. Sverige har genom stöd till internationella partners bidragit till att stärka social sammanhållning, försoningsprocesser och konfliktlösningsmekanismer i en rad kontexter. Sverige har genom FBA bl.a. sekunderat freds- och utvecklingsspecialister till FN:s regionala kontor i Myanmar och Colombia som bidragit till att stärka FN-systemets konfliktanalyser och samverkan för konfliktförebyggande i utvecklingssamarbetet, en förutsättning för effektivt fredsbyggande och konfliktförebyggande. Sverige har gett stöd till Världsbanksgruppens fortsatta implementering av en strategi för arbete i sviktande situationer. Sverige har även gett finansiellt stöd till arbetet med motsvarande strategier i de regionala utvecklingsbankerna, särskilt i Afrikanska utvecklingsbanken. Tillsammans med likasinnade länder har Sverige bidragit till utvecklingen av EU:s stabiliseringskoncept.

Sverige stödjer insatser för fred och säkerhet

Sverige har genom stödet till FN:s fredsbyggandefond (PBF) bidragit till kvinnors och ungas deltagande i konfliktlösningsprocesser i bland annat Sydsudan, Liberia och Colombia. Sverige har även bidragit till ökat förtroendeskapande, konfliktlösnings och framtagandet av fredsavtal genom partnerskap med medlingsorganisationer såsom Centre for Humanitarian Dialogue (CHD), Crisis Management Initiative (CMI) och European Institute for Peace (EIP). I Ukraina har insatser främjat respekt för internationell humanitär rätt (via Geneva Call). CHD:s roll var betydande för avtalet om export av spannmål från ukrainska hamnar och EIP stödjer Ukraina genom bland annat rådgivning. Sverige stödjer flera dialogprocesser i MENA-regionen och har bidragit till stärkt kapacitet att agera mot straffrihet och korruption.

Svenskt bistånd har bidragit till nedrustning och icke-spridning, inom minröjning, motverkandet av den illegala spridningen av små och lätta vapen och motverkandet av illegal verksamhet med kärnämne och strålkällor. Danish Refugee Council och Mines Advisory Group har fortsatt arbetet med utbildningsinsatser om risker med minor och explosiva lämningar under 2022. Sveriges samarbete med minhanteringsorganisationer inom ramen för strategin för hållbar fred utökades som en del i ”vinterpaketet” för Ukraina under 2022.

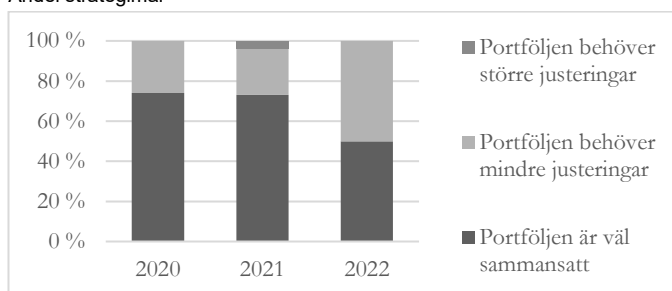
Riksdagen har beslutat (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46) att en miljard kronor av biståndsmedlen ska öronmärkas för återuppbyggnad av krigshärjade länder för att möjliggöra för människor att åter bo och leva i trygga samhällen och bidra till deras tillväxt. Regeringen konstaterar att utfallet för biståndet 2021 för de fem av Sidas samarbetsländer som definieras som krigshärjade blev över en miljard kronor. Mot den bakgrunden bedömer regeringen att detta beslut är genomfört.

2.5.8 Handel och ekonomisk utveckling

I detta avsnitt redovisas resultat av verksamhet som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för handelsrelaterat bistånd och ekonomisk utveckling. I avsnittet redovisas även resultat av multilateralt och EU-bistånd.

Diagram 2.10 Handel och ekonomisk utveckling: Portföljens sammansättning

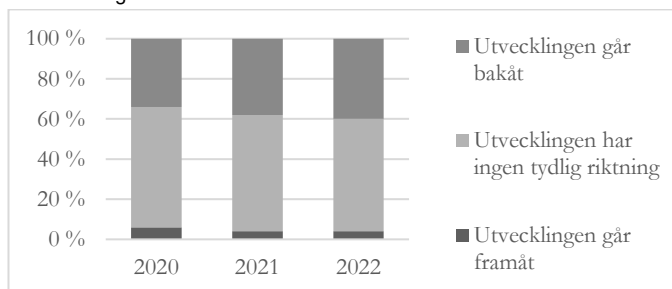
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Diagram 2.11 Handel och ekonomisk utveckling: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sidas bedömning är att det finns fortsatt behov av justering av portföljen.

Utvecklingen i världen går i fel riktning inom portföljens områden och särskilt behovet av mindre justeringar är större 2022 än tidigare år. Av sammansättningen av de aktiviteter och insatser som genomförts för att nå strategimålen inom området bistånd och handel är den till 50 procent väl sammansatt vilket dock är en minskning jämfört med 2021. På grund av ett försämrat ekonomiskt läge och en förändrad ambition inom synergier mellan bistånd och handel har behovet av justering ökat. Sidas bedömning är att ingen betydande ökning av den negativa utvecklingen har skett, då utvecklingstrenden ligger kvar på liknande nivåer som 2021.

Kapacitetsutveckling är nödvändigt för att stärka partnerländers förmåga att genomföra handelspolitik

Svenskt bistånd har bidragit till att stärka länders kapacitet att formulera, förhandla och genomföra handelspolitik, samt att delta i och dra nytta av den internationella handeln. Genom International Trade Centre har svenskt stöd bidragit till skapandet av en hållbarhetsplattform som har kartlagt och tillgängliggjort information om kriterier i över 300 frivilliga hållbarhetsstandarder inom 80 sektorer. Detta har underlättat för företag i utvecklingsländer att ta del av de krav som gäller för att få tillträde till hållbara värdekedjor. Genom Sidas stöd till Världsbanken har Sverige bidragit till att information relaterad till handel har gjorts lättillgänglig via 11 portaler och därmed underlätta för världens fattigaste länder att delta i det internationella handelssystemet.

Regionalt har Sverige gett stöd till Trade Law Centre (tralac) i Afrika som genom utbildningar och program har stärkt kapaciteten för bland annat kvinnor som är engagerade i småskalig gränshandel. Stöd via UNDP till Pan Arab Free Trade Area (PAFTA) har bidragit till bättre förutsättningar att digitalisera utfärdandet och hanteringen av ursprungsmärkningar, samt ökat kunskapen kring hur myndigheternas gränskontroller kan öka risken för korruption.

Sida har även arbetat för att utveckla bredare ekonomiska relationer mellan Sverige och samarbetsländer i relevanta strategier. Detta har resulterat i ett stärkt samarbete mellan partnerländer i Afrika och svenska aktörer (myndigheter, organisationer och företag). Även ett närmare samarbete har främjats med Team Sweden inom sektorer så som förnybar energi och energianvändning.

Sverige bidrar till ett stärkt näringsliv och förbättrade möjligheter att driva företag

Förutsättningarna för den privata sektorn försämrades märkbart under pandemin, vilket bland annat påverkat låginkomstländers möjligheter att delta i internationell handel. Svenskt bistånd har bidragit till förbättrade möjligheter att driva företag, ökad tillgång till marknader samt ett stärkt affärsklimat där kvinnor och unga har prioriterats. Genom Sidas utlysningssfond, Innovation Against Poverty (AIP) har mer än 1,5 miljoner människor (54 procent kvinnor, 46 procent män) fått tillgång till grundläggande varor och tjänster. Även Sidas garantier har varit ett effektivt instrument för att förbättra tillgången till finansiering för småföretagare, inte minst kvinnor och unga, i olika länder. Swedfunds investeringar i finansiella institutioner har lett till att 450 000 små och medelstora företag har fått tillgång till lån för att utveckla sin verksamhet.

Samverkan mellan olika sektorer är av stor vikt för att öka företagandet och därigenom stärka förutsättningarna för internationell handel

I Tanzania har det svenska stödet till FN-organens gemensamma program (UNDAP) bidragit till 15 samverkansprogram mellan privat och offentlig sektor, vilket bidragit till ny infrastruktur, skapat arbetstillfällen och stöttat småskaliga bönder (54 procent kvinnor, 46 procent män). Svenskt bistånd fokuserar även på ökad tillgång till teknologi och internet. I Uganda samarbetar Sverige med FN:s kapitalfond kring digitalisering, vilket bidragit till förbättrade digitala färdigheter, där jordbrukare och näringsidkare kunnat registrera sig för mobila betalningar och digitala lösningar. För att bidra till en inkluderande utveckling av marknadssystem använder Sida en metod som gynnar lokalt anpassade lösningar och systemförändringar. Sveriges stöd till program med marknadssystemansats i Tanzania har resulterat i att 190 000 bönder fått tillgång till jordbrukstjänster och insatsvaror. Därtill har ytterligare 13 000 jordbruksföretag fått tillgång till nya marknader till ett värde av 1,2 miljoner US-dollar. Genom kärnstöd till Världsbanken har Sverige bidragit till att mobilisera ca 50 miljoner kronor i privat kapital i Zambia, vilket resulterat i 27 procent ökad försäljning för 33 000 enskilda bönder, och 73 procent ökning för små- och medelstora företag genom att förbättra deras tillgång till den globala marknaden och etablera hållbara värdekedjor. Effekterna av stödet bör ses i ljuset av att markägandet är ojämnt fördelat. Det resulterar i att män i större utsträckning gynnas av det ekonomiska stödet. Genom IFC har Sverige också bidragit till mobilisering av över 4,5 miljarder US-dollar i obligationer som finansierar gröna och sociala projekt i utvecklingsländer samt utvecklat marknader för dessa obligationer.

Sociala trygghetssystem och inhemsk resursmobilisering mildrade negativa effekter under pandemin

Organisationen Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing (WIEGO) har med svenskt stöd kunnat stärka sitt påverkansarbete genom att arbeta med integrering av den informella ekonomin inom ramen för sociala trygghetssystem, vilket har resulterat i att informell arbetskraft inkluderas i ett EU-direktiv om hållbart företagande. En EBA-studie under året visar att internationellt bistånd har gett ett

positiv och statistiskt signifikant bidrag till utbyggnaden av sociala trygghetssystem i låg- och medelinkomstländer över tid.

Pandemin har haft en negativ påverkan på den inhemska resursmobiliseringen i utvecklingsländer. Sveriges stöd till IMF har bidragit till att förbättra samarbetsländernas arbete med att förstärka den inhemska lagstiftningen, skatteadministrationen och kapaciteten att formulera och genomföra reformer. Andra insatser som bidragit till resultatet är Sveriges stöd till OECD:s arbete med globala skatteregler. På västra Balkan har Skatteverket arbetat med kapacitetsutveckling och modernisering av skattemyndigheter. Bland annat har stödet resulterat i att finansministerierna i respektive entitet i Bosnien och Hercegovina samarbetar regelbundet inom ramen för landets rapportering av skattefrågor i internationella sammanhang.

Svenskt bistånd bidrar till den globala omställningen till gröna ekonomier

Återhämtningen av sysselsättningsgraden efter pandemin sker långsamt och är ojämnt fördelad i låginkomstländer. Detta påverkar både människors försörjningsmöjligheter och partnerländernas förutsättningar att delta i internationell handel. Insatser som integrerar försörjning, klimatanpassning och livsmedelstrygghet blir allt viktigare i den globala omställningen till gröna ekonomier. I Sudan har Sverige samarbetat med privatsektorn för att stödja lokala bönder att nå ut till nya marknader genom klimatanpassade lösningar och metoder. I Zimbabwe har solenergi introducerats till över 900 småjordbrukare som därmed kunnat utveckla sin konstbevattning, vilket resulterat i ökad livsmedelstrygghet och ökade inkomster.

Hållbara och motståndskraftiga livsmedelssystem stöttas

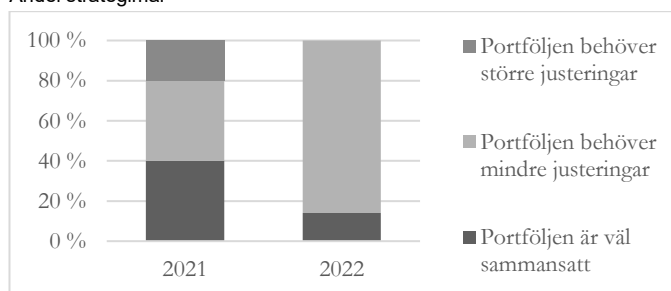
Hungern i världen fortsätter att öka för åttonde året i rad och 345 miljoner människor i världen saknar tryggad livsmedelsförsörjning. Sveriges bistånd bidrar till hållbara och motståndskraftiga livsmedelssystem och tryggad livsmedelsförsörjning genom fortsatta samarbeten mellan FN:s Världslivsmedelprogram (WFP) och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO). Insatsen har resulterat i ett kontantstöd till 7 500 hushåll och startpaket till utsäde till 5 000 småbrukarfamiljer för att dämpa behoven att migrera till städer. I Egypten har nästan 13 miljoner människor (tre fjärdedelar kvinnor, en fjärdedel män) sedan juni 2022 gynnats av ett kontantöverföringsprogram, stöttat av Sverige genom kärnstöd till Världsbanken.

2.5.9 Migration och utveckling

I detta avsnitt redovisas resultat av verksamhet som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för migration och utveckling. I avsnittet redovisas även resultat av multilateralt och EU-bistånd.

Diagram 2.12 Migration och utveckling: Portföljens sammansättning

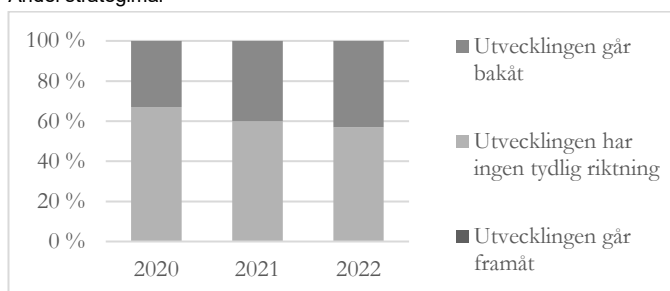
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2021*–2022 (*statistik från 2020 är ej tillgänglig).

Diagram 2.13 Migration och utveckling: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sidas sammantagna bedömning är att migrationsportföljen är strategisk i sin inriktning, men att justeringar av portföljens sammansättning behöver göras. Utvecklingen inom området är liknande jämfört med 2021 men bedömningen är att portföljen ändå behöver justeras eftersom flera nya och mer ambitiösa mål tillkommit under 2020 och 2021. Av diagrammen framgår att en minskning av andelen portföljer som anses vara väl sammansatt har skett, men samtidigt har andelen som behöver större justeringar minskat jämfört med 2021. Utvecklingen i relation till strategimålen är i stort oförändrad jämfört med 2021.

Den globala utvecklingen på migrationsområdet är fortsatt negativ

Irreguljär migration och tvångsfördrivning fortsätter öka, bland annat till följd av konflikter, klimatpåverkan, ekonomiska kriser och demokratisk tillbakagång. Det finns stora behov att bemöta utmaningar i ursprungs-, transit- och mottagarländer samt stärka synergier mellan migration och utveckling. I vissa avseenden har svenskt bistånd kunnat bidra till positiva framsteg.

Sverige har bidragit till att bemöta grundorsaker till irreguljär migration och tvångsfördrivning

Genom att stärka motståndskraft mot kriser och konflikter kan svenskt bistånd minska risken att människor tvingas lämna sina hem. I Uganda har till exempel Sidas stöd till civilsamhällesorganisation Saferworld bidragit till nya strukturer för att lösa konflikter och bygga fred för riskutsatta grupper, inklusive i flyktingmottagande samhällen. I Centralamerika har svenskt stöd till utbildningar om nya jordbrukstekniker stärkt människors motståndskraft mot klimatrelaterade risker för ofrivillig migration. Även det humanitära biståndet spelar en viktig roll i att motverka tvångsfördrivning och irreguljär migration. Sveriges kärnstöd till UNHCR har till exempel bidragit till att över 115 000 flyktingar i Jordanien fick hjälp i form av kontantstöd för mat, medicin och logi, vilket kan minska risken för sekundär ofrivillig migration.

Sverige har bidragit till att stärka flyktingars och migranternas rättigheter

Genom stöd till tjänster och information kan svenskt bistånd stärka flyktingars och migranternas rättigheter inom områden som sexuell och reproduktiv hälsa. I Turkiet, Libanon och Jordanien har Sveriges stöd till UNFPA till exempel gjort att organisationen kan hjälpa syriska flyktingar med mödravård och skydd från könsrelaterat våld. Svenskt bistånd stärker även flyktingars och migranternas rättigheter genom att stödja lokala myndigheter och social infrastruktur. I Uganda bidrog till exempel svenskt bistånd till att stärka sociala trygghetssystem i flyktingmottagande samhällen, vilket ledde till minskad undernäring för barn och kvinnor. I södra Afrika har

svenskt stöd till Röda Korset bidragit till att flera länders myndigheter kunnat ta fram mer rättssäkra rutiner för hantering av ensamkommande barn.

Förutsättningar för en säker, ordnad och reguljär migration har stärkts

Biståndet har en viktig roll att spela i att minska risker kopplat till irreguljär migration. Svenskt bidrag till IOM:s humanitära verksamhet i Ukraina har till exempel möjliggjort uppsökande och medvetandehöjande aktiviteter om människohandel i Kiev, Kirovohrad och Donetsk. Sverige bidrar också till att stärka länders kapacitet att hantera migration. På den afrikanska kontinenten har biståndet bidragit till att bygga upp Afrikanska unionens förmåga att hantera arbetskraftsmigration, vilket utmynnat i mer jämställdhetsintegrerad migrationspolicy. Sveriges bistånd har även bidragit till stärkta förutsättningar för återvändande och hållbar återintegrering. I Irak har Sidas stöd till UNDP:s stabiliseringsfond till exempel möjliggjort att fler internflyktingar kunnat återvända till tidigare utsatta områden.

Svenskt bistånd har gjort att flyktingar och migranter kunnat bidra till ekonomisk utveckling i låg- och medelinkomstländer

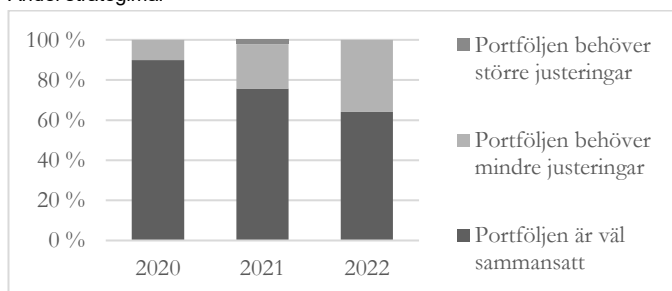
Migranter och flyktingar utgör ofta en stor del av befolkningen i Sveriges partnerländer. De har således en viktig roll att spela för målet att främja inkluderande ekonomisk utveckling. Svenskt stöd till UNCDF, IGAD och de centralafrikanska staternas ekonomiska förbund (ECCAS) har till exempel bidragit till förbättrad infrastruktur för remitteringar inom Afrika, vilket ökat migranternas möjligheter att stödja utveckling i sina ursprungsländer. I Latinamerika har Sida bidragit till ökad ekonomisk integrering av venezolanska migranter genom stärkt tillgång till marknadsaktörer och nya marknader.

2.5.10 Global hälsa

I detta avsnitt redovisas resultat av verksamhet som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för hälsa. I avsnittet redovisas även resultat av multilateralt bistånd och EU-bistånd.

Diagram 2.14 Global hälsa: Portföljens sammansättning

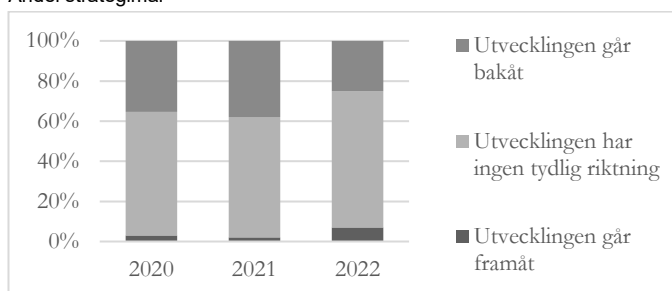
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Diagram 2.15 Global hälsa: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sida bedömer att portföljen för global hälsa i huvudsak är väl sammansatt. Utvecklingen går i viss mån framåt vilket är positivt men föranleder ändå vissa justeringar i portföljens sammansättning för att svara mot ändringarna inom området.

Sveriges stöd räddar liv och stärker hälsosystem för de fattigaste

Ökad tillgång till covid-19-vaccin bidrog till att både antalet covid-19-fall och dödsfall sjönk kraftigt från andra kvartalet 2022 även om hälsosituationen i världen fortsatte att präglas av pandemin och dess konsekvenser.

Tillgången till grundläggande hälsoservice har delvis stabiliserats, men pandemins konsekvenser var kännbara, inte minst i många låg- och medelinkomstländer. Sveriges stöd bidrog till att vaccinalliansen Gavi kunde öka investeringar i kampanjer och rutinprogram för att nå icke-vaccinerade personer, och säkerställa att ultrakalla kylkedjor för covid-19-vaccin etablerades i 21 länder. 65 miljoner barn vaccinerades med grundläggande vacciner. Sverige har under 2022 avyttrat så stora delar som varit möjligt av det svenska covid-19 vaccinöverskottet, och donerade totalt ca 15 miljoner vaccindoser via vaccinsamarbetet Covax och bilateralt. Genom stödet till Gavi och Covax levererades över 1,8 miljarder doser vaccin mot covid-19 till låg- och lägre medelinkomstländer.

Sverige har genom FN och andra internationella organisationer som Globala fonden, Gavi samt givargemensamma fonder bidragit till att upprätthålla grundläggande hälsoservice inklusive mödra- och barnhälsovård. Sverige har genom Världsbanken bidragit till specialistutbildning av 2 700 sjuksköterskor, utbyggnad av mödravård samt elektrifiering av 81 vårdcentraler i Uganda. Genom Unicef fick 78 miljoner barn i världen vaccin mot mässlingen och 356 miljoner barn hjälp att förebygga undernäring. Genom Globala fonden har Sverige bland annat bidragit till livräddande behandling mot aids, tuberkulos och malaria i över 100 länder samt till att upprätthålla tillgång till diagnostik och behandling mot hiv och tuberkulos i det krigsdrabbade Ukraina. Psykisk ohälsa är ett globalt ökande problem. Med stöd från bland annat Sverige kunde Unicef erbjuda stöd och tjänster för psykisk hälsa och välbefinnande till 25 miljoner barn, ungdomar och vårdnadshavare under året.

Sveriges stöd i arbetet mot antimikrobiell resistens, AMR, har bidragit till utveckling och genomförande av nationella handlingsplaner mot AMR i ett antal länder. Syftet med handlingsplanerna är att stärka arbetet mot AMR i ett brett perspektiv, genom övervakning, framtagande av riktlinjer, utbildning och beteendeförändring.

Kvinnors, flickors och barns rättigheter värnas och hälsan upprätthålls genom Sveriges stöd för SRHR

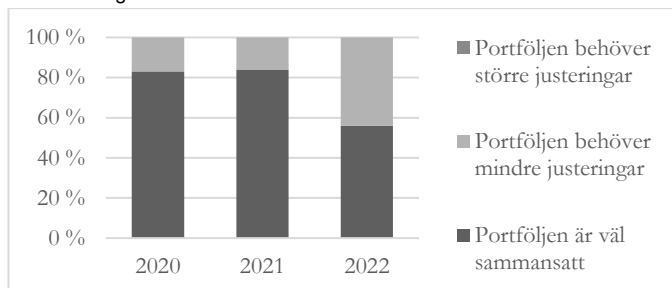
Motståndet mot sexuell- och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) har intensifierats, inte minst i Afrika och särskilt i fråga om sexualundervisning och säker abort. Trots detta har effektiva samarbeten på global, regional och landnivå lett till goda resultat. EBA:s utvärdering av SRHR-biståndet för 2002–2020 visar att bistånd överlag har haft en positiv effekt på SRHR-utfall som kvalificerad förlossningsvård, tillgång till preventivmedel och antiretroviral behandling i låg- och medelinkomstländer under perioden. Till exempel har medicinsk abort genom DKT International och Population Services International bidragit till att förhindra 2,5 miljoner oönskade graviditeter och 3,3 miljoner osäkra aborter i Afrika. Genom Unesco har Sverige bidragit till att flera afrikanska länder återupptagit programmen för sexualundervisning. Sveriges kärnstöd till UNFPA bidrog till att organisationen kunde förhindra uppskattningsvis 13,3 miljoner oavsiktliga graviditeter, 30 800 fall av mödradödlighet, 3,7 miljoner osäkra aborter, 5,1 miljoner kvinnor och flickor nysmittade av sexuellt överförbara infektioner samt till att förhindra att 111 425 flickor utsattes för könsstympning. Sverige bidrog även till 1,4 miljoner säkra förlossningar i 39 humanitära situationer. Sverige har även genom stöd till civilsamhällesorganisationer bidragit till 121 lag- och policyförändringar som försvarar SRHR och förbjuder till exempel könsstympning.

2.5.11 Utbildning av god kvalitet och forskning med relevans för fattigdomsbekämpning

I detta avsnitt redovisas resultat av verksamhet som styrs av geografiska och tematiska strategier i relation till mål för utbildning och forskning. I avsnittet redovisas även resultat av multilateralt bistånd och EU-bistånd.

Diagram 2.16 Utbildning av god kvalitet och forskning med relevans för fattigdomsbekämpning: Portföljens sammansättning

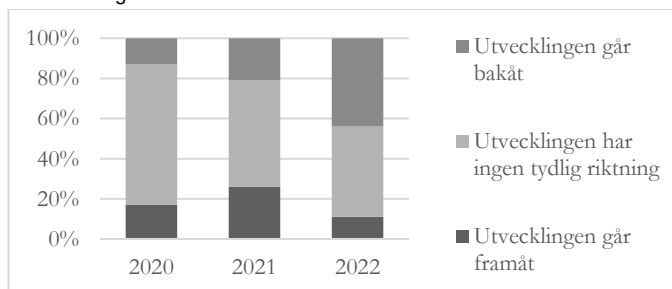
Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Diagram 2.17 Utbildning av god kvalitet och forskning med relevans för fattigdomsbekämpning: Utveckling i relation till strategimål

Andel strategimål

Källa: Sidas årsredovisningar 2020–2022.

Sida bedömer att portföljens sammansättning inom utbildning och forskning är till hälften väl sammansatt vilket är en minskning från 84 procent under 2021. Den stora minskningen bedöms till stor del bero på att insatserna inte har lyckats minska pandemins effekter på utbildningssystemen runt om i världen vilket är oroande. Ytterligare justeringar har behövts inom portföljen under 2022 för att svara upp mot det försämrade läget. Sammanhanget som rör utvecklingsforskning präglas bland annat av en ökande skepsis mot experter samt att det fria kunskapssamhället utmanas i flera av samarbetsländerna. Därmed bedöms portföljen behöva justeringar för att motverka utvecklingen. Utvecklingen går bakåt i 44 procent av de sammanhang där Sida genomför verksamhet.

Pandemin har haft negativa effekter på barns läs- och skrivförmåga

De omfattande skolstängningarna under covid-19-pandemin har fördjupat den globala lärandekrisen. Olika distanslösningar har prövats men inte kunnat ersätta ordinarie skolgång. Detta har slagit hårdast mot de mest utsatta bland annat flickor och barn med funktionsnedsättning.

Sverige bidrar till barns rätt till utbildning och en mer jämställd utbildning

Sveriges stöd till Unesco har bidragit till att 31 länder stärkt jämställdhetsintegreringen i nationella utbildningslagar och styrdokument. Det svenska stödet till Global Partnership for Education (GPE) har bidragit till att nästan 107 miljoner barn omfattats av olika typer utbildningsstöd. Genom stöd till Unicef bidrog Sverige till att 48 miljoner barn, varav hälften flickor, fick tillgång till förskola samt grundskole- och gymnasieutbildning. Sveriges kärnstöd till Världsbanken bidrog också till att över 58 000 flickor i Zambia fick tillgång till gymnasieutbildning under 2014–2022. Tillgången till utbildning i Afghanistan har minskat kraftigt då flickor inte längre får gå i skolan efter årskurs 6. Sidas stöd till bland annat Svenska Afghanistankommittén (SAK) bidrar till att de mest utsatta barnen, främst flickor, ändå får utbildning i program för byskolor.

Sverige går före med innovativ finansiering till utbildning

Den större delen av finansiering till utbildning kommer från länderna själva, samtidigt krävs ett ökat stöd från givarländer. Sida fattade som första givare beslut om en lånegaranti till ”International Finance Facility for Education (IFFED)”. Garantin uppgår till 2,8 miljarder kronor (Sidas största) för förmånliga lån att stärka utbildning för de mest utsatta barnen, med fokus på flickor, i lägre medelinkomstländer och är ett exempel på hur en mer innovativ typ av finansiering kan bidra till hållbar utveckling.

Partnerländers kompetensutveckling stärks genom tillgång till högre utbildning och ledarskapsprogram

Genom Svenska institutets (SI) stöd inom utgiftsområde 7 till akademisk utbildning på avancerad nivå för yrkesverksamma bidrar Sverige till att förändringsaktörer genom ökad kompetens kan bidra till en hållbar utveckling i partnerländer. Genom programmet erhöll 2022 totalt 358 personer (157 kvinnor och 201 män) stipendier för studier på högre nivå i Sverige. Efter examen erbjuds studenterna att delta i alumnätverk. Nätverken möjliggör ett fortsatt utbyte med Sverige och samlar över 17 000 medlemmar i 36 länder. Flera olika ledarskapsprogram har också gett 211 kvinnor och 173 män kompetensutveckling inom bland annat entreprenörskap, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Ledarskapsprogrammen utgör samtidigt ett tillfälle att sprida goda exempel från såväl framgångsrika företag som framstående experter och bidrar därmed till att stärka det svenska näringslivets starka

position på hållbarhetsområdet. Deltagarna får tillgång till unika nätverk för ett professionellt utbyte med varandra och med Sverige. Resultatredovisning för Svenska institutet görs även i kapitel 1.3.10 under utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Förutsättningarna för hållbara forskningsmiljöer och forskningskapacitet måste öka

Nationella universitet i många av Sveriges samarbetsländer lider brist på handledare och infrastruktur vilket komplicerat byggande av forskningskapacitet. Dessutom har pandemin försvårat forskningsarbetet ytterligare genom bland annat svårigheter att genomföra resor, fältstudier och att föra ut forskningsrön i samhället. Sida har därför prioriterat stöd till doktorander vilket har resulterat i att ca 1 600 studenter har fått möjlighet att fortsätta sina studier. Könsfördelningen bedöms gå mot en jämnare trend, även om män fortfarande utgör större delen av antalet doktorander (totalt är 41 procent inskrivna doktorander och 43 procent disputerade kvinnor). Genom stöd till internationella organisationer som ger ut forskningsstöd, har mer än 2 600 forskarstipendium i över 60 olika länder kunnat förmedlas, vilket har stärkt både forskningskapacitet och forskningssystem i dessa länder.

Trots att forskningens finansiering är begränsad, har en stor mängd utvecklingsrelevant forskning producerats

Strategin för Sveriges utvecklingssamarbete inom forskning för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling 2022–2028 genomfördes av Sida och Vetenskapsrådet. Sidans stöd till forskningsinstitut och sjukhus med stora vårdbehov har lett till starkt genomslag av forskning av relevans för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling. Svenskt forskningsbistånd har dessutom bidragit till vaccinutveckling vilket har varit en central del i förbättrad folkhälsa i utvecklingsländer. Sveriges kontinuerliga stöd till forskning inom jordbruk och förvaltning av naturresurser har bidragit till ökad förmåga att hantera klimatförändringar och människors egen utveckling i låginkomstländer.

Vetenskapsrådet finansierade verksamhet inom ett brett spektrum av akademiska discipliner, exempelvis forskningsprojekt, samarbeten med forskare i låg- och medelinkomstländer och stöd till unga utvecklingsforskare. Vetenskapsrådet utlyste 2022 även etableringsbidrag inom utvecklingsforskning vilket resulterade i forskningsprojekt om bl.a. migrationssystem i Sydostasien, genetisk och ekologisk mångfald i Tanzania samt virusforskning kopplad till Vietnam och Kambodja.

2.5.12 Bemyndigande om statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken

I beslut den 11 december 2019 bemyndigade riksdagen regeringen att ställa ut statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 2 913 000 000 Units of Account (UA), (prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:UU2, rskr. 2019/20:104). Den 12 mars 2020 beslutade regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till AfDB på totalt 2 139 110 000 UA, och den 1 april 2021 beslutade regeringen om ett tillfälligt tillskott av de statliga garantierna på 431 160 000 UA, totalt 2 570 270 000 UA. Regeringen har tidigare aviserat att den inte avser att ikläda staten ytterligare betalningsansvar (skr. 2022/23:75, bet. 2022/23:KU21, rskr. 2022/23:225). Regeringen bedömer dock att det inte kan uteslutas att det kan uppstå ett behov av att ställa ut ytterligare tillfälliga statliga garantier inom ramen för riksdagens bemyndigande.

2.6 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen konstaterar att verksamheten inom utgiftsområdet Internationellt bistånd ofta genomförs i föränderliga sammanhang som präglas av konflikt eller andra svårigheter. Detta kräver ett flexibelt genomförande och komplicerar samtidigt resultatbedömningen. En del verksamhet påverkas fortfarande av omställningar till följd av covid-19-pandemin och omprioriteringar till följd av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Aktiviteter har både fått skjutas upp och ställas in.

Trots de betydande globala utmaningarna och behoven av omprioritering som krävs är regeringens bedömning att Sveriges bilaterala och multilaterala bistånd samt EU-biståndet har bidragit till måluppfyllelsen baserat på de mål och prioriteringar som styrde verksamheten vid ingången av 2022. Regeringen konstaterar emellertid att justeringen och omprioriteringen av svenska biståndsinsatser till följd av omvärldsutvecklingen behöver präglas av flexibilitet, effektivitet och långsiktighet. Det finns således behov av att utveckla, reformera och rikta om delar av det svenska biståndet, med målet att åtgärderna inom biståndsramen ska effektiviseras.

2.6.1 Kontextuella utmaningar har präglat utvecklingssamarbetet till följd av de globala kriserna

Krig i Sveriges närområde och det försämrade globala ekonomiska läget som följt har inneburit nya utmaningar för Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina den 24 februari 2022 har lett till stor förödelse och en ytterst allvarlig humanitär situation som tvingat miljontals människor på flykt. Sverige har genom ett flertal kanaler och en kraftig ökning av biståndet till Ukraina bidragit till att stötta det hårt drabbade landet under året. Insatser för att upprätthålla energiförsörjning, livsmedelssäkerhet samt tillgång till utbildning och bostäder har prioriterats.

Effekterna av kriget är omfattande också utanför Sveriges närområde. Rysslands invasion har förvärrat det globala ekonomiska läget, med ökade energi- och matpriser, samt en minskad livsmedelsförsörjning. Alla delar av världen påverkas, och särskilt drabbade är de redan mest sårbara och utsatta människorna. Insatser och aktiviteter inom biståndet har i betydande omfattning fått anpassas för att nå resultat. Den negativa utvecklingen försvårar även återhämtningen efter pandemin vilket ger negativa effekter på globala värdekedjor och finansiella marknader liksom inom bl.a. utbildning och hälsa. Detta har sammantaget inneburit mer komplexa utmaningar för genomförandet av Sveriges biståndsverksamhet.

2.6.2 Utvecklad styrning av Sida

Som aviserat i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 7) samt i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 7) har regeringen fortsatt att utveckla styrningen av Sida. Regeringen har tydliggjort att den långsiktiga styrningen av myndighetens uppgifter är författningsreglerad. Regeringen bedömer att styrningen av myndigheten fortsatt behöver utvecklas och avser inom ramen för regeringens kommande reformagenda för internationellt bistånd att förenkla, förtydliga och effektivisera styrningen och uppföljningen av biståndet.

2.6.3 Regeringen anser att genomförandet av utvecklingssamarbetet i huvudsak varit tillfredställande

Utifrån resultatredovisningen i det föregående avsnittet bedömer regeringen att Sveriges internationella bistånd under 2022 har bidragit till att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Samtidigt

visar resultaten att det finns betydande behov av justering och omprioritering av insatser för att öka träffsäkerheten och ändamålsenligheten i relation till målen.

Regeringen ser med stor oro på den negativa utvecklingen av demokratin i världen. Regeringen anser att de insatser som gjorts för att stärka demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i Sveriges samarbetsländer över lag har varit värdefulla, men att svenskt bistånd inom området demokrati och mänskliga rättigheter behöver utvecklas för att motverka den negativa utvecklingen i omvärlden.

Regeringen konstaterar att arbetet för jämställdhet samt för kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna har präglats av svåra utmaningar, inte minst som en följd av covid-19-pandemin. Insatserna för kvinnors och flickors rättigheter och egenmakt behöver utvecklas med anledning av den negativa utvecklingen inom området.

Kvinnors och flickors rättigheter är även nära knutna till möjligheter till hälsa och tillgång till sexuella och reproduktiva rättigheter (SRHR). Effekterna av insatser som genomförts för att hjälpa samarbetsländer att hantera effekterna av pandemin har varit goda, men regeringen vill framhålla vikten av ett förstärkt arbete för att motverka den negativa utvecklingen för kvinnor och flickor och andra grupper som varit särskilt utsatta på hälsoområdet.

Regeringen anser att Sverige genom innovativa samarbeten har bidragit till förutsättningar för att skydda miljön, men stora utmaningar kvarstår. Den fortsatta negativa utvecklingen för en miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser gör Sveriges arbete inom området fortsatt prioriterat.

Regeringen ser positivt på den verksamhet som genomförts för att stödja marknadsutveckling, entreprenörskap, företagande och handel, vilket har bidragit till ökade försörjningsmöjligheter och fattigdomsminskning i Sveriges samarbetsländer.

Regeringen konstaterar att insatser inom migration och utveckling mer effektivt behöver hantera de stora migrationsströmmarna till följd av ekonomiska klyftor, krig, konflikter och kriser. Irreguljär migration och tvångsförflyttningar fortsätter att öka och därmed behoven av insatser för att motverka grundorsaker till och dämpa denna trend.

Sveriges ekonomiska stöd till nationella, regionala och globala aktörer för att främja god utbildning har bidragit till måluppfyllelsen, och är av stor vikt för att lyfta människor ur fattigdom. Forskningsarbetet har bidragit till bättre förutsättningar för forskning av relevans för utvecklingen av låg- och medelinkomstländer.

Stora behov av humanitärt stöd har funnits under 2022, speciellt märkbart i Ukraina men även globalt. Regeringen bedömer att de insatser som gjorts i stort har varit ändamålsenliga och bidragit till att rädda liv och lindra nöd. Det svenska humanitära biståndet liksom regeringens humanitära aktörskap har på ett ändamålsenligt sätt bidragit till att möta globala behov av humanitärt stöd.

2.6.4 Måluppfyllelsen bedöms kunna öka med en reformerad biståndspolitik inriktning

Regeringen bedömer att den verksamhet som Sida genomfört bilateralt, regionalt, humanitärt och inom ramen för tematiska strategier för internationellt utvecklingssamarbete delvis har bidragit till att uppnå det riksdagsbundna målet. Bidragen till målet har skett på ett adekvat sätt.

Folke Bernadotteakademien (FBA) har genomfört uppdrag inom ett flertal biståndsstrategier, och regeringen bedömer att verksamheten på ett tillfredställande

sätt har svarat mot det övergripande målet. Regeringen ser positivt på hur Nordiska Afrikainstitutet (NAI) har bidragit till att skapa institutionella och projektbaserade partnerskap mellan de nordiska och afrikanska länderna. Regeringen bedömer vidare att Swedfund, genom en fortsatt hög investeringstakt och en växande förstudieverksamhet på ett positivt sätt har bidragit till utvecklingen av hållbara företag, jobbskapande och grön omställning i låg- och medelinkomstländer. Svenska institutets stipendie- och ledarskapsprogram bedöms ha bidragit till ökad kompetensutveckling i Sveriges partnerländer. Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) har genomfört sitt uppdrag kring utvärdering av biståndet i enlighet med sitt uppdrag.

Sverige har bidragit till att stärka EU som biståndspolitisk aktör och har haft ett stort inflytande både i utformningen av EU:s nya biståndsinstrument och genom medverkan i EU:s gemensamma Team Europe-insatser.

Sveriges multilaterala och bilaterala bistånd har under 2022 gett konkreta resultat på flera områden i enlighet med det av riksdagen fastlagda biståndspolitiska målet och styrningen från regeringen inför budgetåret 2022. Samtidigt har omvärldsläget förändrats. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har fått konsekvenser för och medfört behov av omprioritering av svenskt bistånd.

Regeringen bedömer vidare att svenskt bistånd behöver bedrivas på ett sätt som mer effektivt förmår bidra till riksdagens mål. I en tid av svåra utmaningar och växande behov behövs en förnyad ansats inom svenskt bistånd. Ansatsen ska ha fokus på långsiktighet, transparens och effektivitet. Det tidigare så kallade enprocentmålet tillsammans med otillräcklig effektivitetsstyrning innebar att utbetalning och volym blev alltför styrande faktorer. Regeringen anser att biståndet inte har använts på ett tillräckligt strategiskt och katalytiskt sätt – i samverkan mellan bland andra regeringar, näringsliv och utvecklingsbanker – för att mobilisera nödvändigt kapital för utveckling. Regeringen bedömer också att synergierna mellan internationellt utvecklingssamarbete och handel inte har nyttjats till sin fulla potential. Regeringen bedömer att biståndet har ytterligare potential att motverka den negativa demokratiska utvecklingen och den negativa utvecklingen för flickors och kvinnors rättigheter och egenmakt.

Regeringen framhåller betydelsen av förutsägbarhet och långsiktighet inom biståndet samtidigt som det ska finnas en flexibilitet i insatserna. Under 2022 påverkades planering och genomförande av viss biståndsverksamhet väsentligt av omprioriteringen av vissa medel i biståndsbudgeten i syfte att kunna ta emot flyktingar från Ukraina. Med en treårig biståndsbudget om 56 miljarder kronor årligen 2023–2025 i kombination med ett tak för avräkningar för flyktingmottagande om 8 procent av biståndsramen skapar regeringen förutsägbarhet för aktörerna på biståndsområdet.

2.7 Politikens inriktning

Omvärld och prioriteringar för utvecklingsarbetet

Utvecklingsarbetet är ett av de viktiga utrikespolitiska verktygen för att driva och värna svenska intressen samt möta de utmaningar som vi och världen står inför.

Regeringen avser därför att stärka samordningen mellan utvecklingspolitiken, utrikespolitiken, handelspolitiken, klimatpolitiken och migrationspolitiken.

Regeringen tar fram en reformagenda för biståndet med fokus på långsiktighet, transparens och effektivitet. Tematiska prioriteringar ska göras med fokus på fattigdomsbekämpning och hälsoinsatser för de mest utsatta, demokratibistånd till människorättsförsvarare och demokratikämpar, utökat och effektiviserat klimatbistånd samt kvinnors och flickors rättigheter och möjligheter. Biståndspolitikerna ska fokuseras till att utgöra ett verktyg för att motverka irreguljär migration, öka återvändandet och bidra till ett effektivt arbete för frivillig återvandring.

Med utgångspunkt i bl.a. Statskontorets och Ekonomistyrningsverkets gemensamma rapport (Statskontoret 2020:22) och Riksrevisionens granskning (RiR 2021:28 och 2022:9) anser Regeringen att det ska ställas tydligare krav på resultat, transparens och ansvarsutkrävande samt nolltolerans mot korruption och andra oegentligheter. För att stärka utvärderingen av biståndet ökar stödet till Expertgruppen för biståndsanalys (EBA).

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina uppvisar ett gränslöst förakt för folkrätten, den europeiska säkerhetsordningen och för FN-stadgans mest grundläggande regler. De humanitära, politiska och ekonomiska konsekvenserna av Rysslands aggression mot Ukraina kräver att Sverige fortsatt ger ett starkt stöd till Ukraina. Rysslands anfällsrig har också inneburit en påfrestning för Ukrainas närområde och har förvärrat den globala humanitära situationen, inte minst genom minskad tillgång på basala livsmedel och ökade livsmedels- och energipriser.

Det allvarliga världsläget och den demokratiska tillbakagången i världen har lett till ökad systemrivalitet mellan auktoritära stater å ena sidan och demokratiska stater å den andra. Detta kräver fortsatt fokus på demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer inom utvecklingsarbetet och ett försvar för den regelbaserade världsordningen.

Motståndet mot flickors och kvinnors rättigheter har ökat i många länder och regeringen avser att prioritera jämställdhet, särskilt kvinnors och flickors rättigheter och möjligheter i utvecklingsarbetet.

De stora klimatutmaningarna gör också att Sverige växlar upp klimatarbetet med ökade medel och fokus på effektivisering. Regeringen fortsätter arbeta med fattigdomsbekämpning och hälsoinsatser för de allra mest utsatta.

Svensk biståndspolitik är fortsatt generös. Med en biståndsbudget för 2023–2026 om 56 miljarder kronor per år och ett tak för migrationsavräkningar (högst 8 procent av biståndsbudgeten) har regeringen skapat förutsägbarhet i finansieringen av biståndet.

Regeringen prioriterar följande områden.

Ukraina

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina eskalerade den aggression som startade redan 2014. Regeringen fortsätter att ge sitt fulla stöd för att Ukraina ska kunna försvara sin suveränitet och fritt göra självständiga säkerhetspolitiska val. Stöd till

Ukraina för landets uppbyggnad och reformarbete för snabbt fortsatt närmande till EU är centrala prioriteringar för svensk utrikes- och biståndspolitik.

Regeringen gör nu Ukraina till den största mottagaren av svenskt utvecklingsbistånd. Som en del av detta omfattande svenska stöd till Ukraina har regeringen fattat beslut om en ny strategi för uppbyggnads- och reformstöd till Ukraina (UD2023/10149). Stödet, som beräknas till totalt 6 miljarder kronor för strategiperioden 2023–2027, kommer att utgöra en viktig del av Sveriges bistånd till Ukraina, men kompletteras av stöd via andra aktörer och kanaler.

Genom en ram om 333 miljoner kronor för särskilda exportkreditgarantier för Ukraina ges svenska företag som avser exportera till Ukraina tryggare möjligheter att exportera samhällsviktiga varor till landet och kan därmed bidra till uppbyggnad och hållbar samhälls- och ekonomisk utveckling i Ukraina. För att täcka eventuella förluster under garantiperioden 2024–2026 avsätts 300 miljoner kronor per år från utgiftsområde 7.

Utvecklingssamarbetet med Ukraina ska även samordnas med stöd som ges genom andra myndigheter och stöd inom andra utgiftsområden. Regeringen avser att öka och fördjupa samordningen mellan handelspolitik, främjande och bistånd för att bättre kunna mobilisera och samverka med det breda och omfattande stöd till Ukrainas uppbyggnad som privata investeringar kan medföra.

Handel och företagande som medel för ökat välbefinnande och minskad fattigdom

Marknadsekonomi, investeringar och regelbaserad handel är avgörande för att lyfta människor ur fattigdom och för att utvecklingsländer ska kunna delta i den globala ekonomin och bygga välbefinnande. Företagande och entreprenörskap kan också vara ett effektivt verktyg för enskilda människor att resa sig ur fattigdom. Regeringen avser fortsätta att stärka fattigdomsbekämpning genom riktade insatser som gynnar småföretagande och privat ägande, med fokus på kvinnligt företagande och ägande. Regeringen avser även fortsätta att stärka synergier mellan utvecklingssamarbetet, export- och investeringsfrämjandet, samt handelspolitiken för att främja hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt i partnerländerna.

Utvecklingssamarbetet ska främja en hållbar ekonomisk utveckling, underlätta utvecklingsländers deltagande i internationell handel och bidra till mobilisering av andra aktörers, inklusive den privata sektorns, engagemang och investeringar i hållbar utveckling. Företagande, entreprenörskap, näringslivs- och marknadsutveckling, elektrifiering, tryggad livsmedelsförsörjning, samt digitalisering är centrala delar. Av vikt är stöd till partnerländer för att kunna hantera ökade krav på efterlevnad av transparens och hållbarhet i leverantörskedjor. Ökad användning av garantier och investeringar av Swedfund bidrar till klimatomställningen, kvinnors ekonomiska egenmakt och jobbskapande. Regeringen ökar därför Sidas garantiram och ger fortsatt kapitaltillskott till Swedfund 2024. Regeringen avser även att utöka Business Swedens uppdrag i syfte att förbättra förutsättningarna för företag att bidra till biståndets mål och till grön och digital omställning i låg- och medelinkomstländer (se utgiftsområde 24 Näringsliv).

Det humanitära biståndet

De humanitära behoven i världen ökar kraftigt. Regeringen fortsätter att prioritera ett behovsbaserat humanitärt bistånd för att skapa bättre förutsättningar för det humanitära systemet att leverera ett effektivt humanitärt stöd i enlighet med de humanitära principerna om humanitet, neutralitet, oberoende och opartiskhet.

Regeringens arbete kommer ha ett särskilt fokus på att bredda den internationella givarbasen för humanitärt bistånd. Regeringen prioriterar vidare att stärka effektiviteten i genomförandet av humanitärt bistånd med tydligare prioriteringar på insatser som räddar liv och minskar lidande samt att öka incitamenten för flexibelt och flerårigt stöd. Klimatförändringarna bidrar också till ökade humanitära behov och arbetet med att stärka föregripande åtgärder prioriteras.

Främja frihet, fred och säkerhet i närområdet och globalt

Insatser för frihet, fred och säkerhet ska stödjas för att möta Sveriges och Europas utmaningar. EU-närmande och främjande av demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, marknadsekonomi och rättsstatens principer ska vägleda Sveriges insatser i EU:s östra grannskap.

Krig och konflikt är också en grogrund för kriminalitet, terrorism, våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet, exempelvis genom smuggling av vapen, och narkotika och olika former av människohandel. Fred och stabilitet bidrar till att förebygga humanitära behov och orsakerna till irreguljär migration och tvångsfördrivning. Då många av världens allra fattigaste lever i konfliktdrabbade områden är fred och stabilitet samtidigt en förutsättning för fattigdomsbekämpning. Detta innebär att biståndet inriktas på att förebygga och hantera grundorsaker till krig och konflikt, främja stabilisering och möjliggöra återuppbyggnad. Former för stabiliserande insatser och former för insatser i skärningspunkten mellan humanitära och utvecklingsinsatser ska utvecklas och effektiviseras.

Främja frihet och demokrati och bekämpa förtryck

Demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer är avgörande för fred, säkerhet och utveckling i vår omvärld, inklusive i närområdet. I takt med den fortsatta globala demokratiska tillbakagången inskränks åtnjutandet av mänskliga fri- och rättigheter samt möjligheten för civilsamhället, fria medier och kulturlivets aktörer att verka. Stöd till människorätts- och demokratiförsvare liksom demokratiska system och demokratirörelser ska öka. Stöd till organisationer som arbetar för att främja mänskliga rättigheter, särskilt bland utsatta och marginaliserade grupper, demokrati och rättsstatens principer ska vara fortsatt prioriterat.

En särskild satsning görs för att skapa förutsättningar för fria val, inklusive stöd till aktörer som bidrar till att motverka otillbörlig informationspåverkan och nationella valobservatörinsatser av civilsamhället i samband med val. Yttrande- och åsiktsfrihet, inklusive i digitala miljöer, ska främjas. Insatser för att minska den digitala klyftan, i synnerhet för kvinnor och flickor görs. Det fulla åtnjutandet av mänskliga rättigheter för kvinnor och flickor, barn och unga, hbtqi-personer samt personer med funktionsnedsättning ska främjas. Regeringen ska särskilt utveckla olika möjligheter att stödja länder som genomför reformer i demokratisk riktning. Arbetet med att värna rättsstatens principer och motverka korruption ska fortsatt prioriteras.

Agenda 2030

Det är halvtid för arbetet med att genomföra Agenda 2030, men de uppställda målen är långt ifrån uppnådda. Utmaningarna är sammankopplade och kräver samarbete. Svensk biståndspolitik ska fokusera på de frågor där partnerländerna ligger efter i måluppfyllelsen av Agenda 2030 och som är prioriterade av regeringen, till exempel mänskliga rättigheter och demokrati, jämställdhet samt miljö och klimat samt där det bedöms vara effektivt. Prioriteringarna ska vägledas av principen om mervärde i form av svensk kompetens. Sverige ska fortsatt driva på, både i det bilaterala och

multilaterala samarbetet, för att hållbarhetskriterier och livscykelperspektiv tillämpas i internationella upphandlingar.

Ekonomisk tillväxt genom företagande och handel är centralt för att nå de globala målen för hållbar utveckling. Regeringen avser därför verka för att avsevärt öka privata investeringar och stärka näringslivets och handelns roll i genomförandet av Agenda 2030.

Ökat fokus på migration i biståndet

Biståndet ska fokuseras för att utgöra ett verktyg för att motverka irreguljär migration och dess risker samt främja återvändande, frivillig återvandring och återintegrering. Regeringen avser att villkora delar av utvecklingssamarbetet i syfte att mottagarländer ska följa folkrättsliga principer om återtagande. Det humanitära biståndet är inte föremål för villkorande. Biståndet ska även bidra till effektiva åtgärder för att trygga migranternas och flyktingarnas rättigheter i partnerländer, stötta värdsamhällen samt minska grundorsakerna till irreguljär migration och tvångsfördrivning.

Utökad och effektiviserat klimatbistånd

En påskyndad grön omställning, stärkt anpassningsarbete, hållbara livsmedelssystem samt bevarande av den biologiska mångfalden både på land och i hav är avgörande för människors överlevnad och livsvillkor. Samtidigt medför den gröna omställningen möjligheter till nya jobb, modernisering och förbättrad levnadsstandard. Ambitionsnivån måste öka i det bredare globala klimatarbetet, i arbetet med att bevara och återställa den biologiska mångfalden samt i arbetet med att minska föroreningar.

Alla länder drabbas av klimatförändringarna. Värst drabbade är de mest utsatta länderna där klimatförändringarna bidrar till fattigdom och otrygg livsmedelsförsörjning vilket också kan få allvarliga konsekvenser för fred och säkerhet. Klimatförändringarna medför allt större humanitära behov och bidrar till påtvingad förflyttning.

Regeringen har inlett arbetet med att utöka och effektivisera klimatbiståndet och därmed stärka genomförandet av Parisavtalet. Svenskt klimatbistånd ska öka i volym och i ökande grad bidra till gröna investeringar som ger utsläppsminskningar, omställning till fossilfri energi och energieffektivisering. En utgångspunkt är att medel från biståndsbudgeten inte investeras i fossil verksamhet. Klimatbiståndets katalytiska effekter ska stärkas med ökat fokus på mobilisering av privat kapital, exempelvis genom att intensiviera arbetet med utlysningfonder och garantier, öka Swedfunds klimatinvesteringar, söka synergier med handel och innovationer samt utveckla kapacitet för fungerande finansmarknader, inhemska resursmobilisering och attraktiva investeringsklimat. Samarbetet med partnerländer som har stora utsläpp ska utvecklas. Parallellt ska stöd till klimatanpassning och motståndskraft i de mest utsatta och minst utvecklade, ofta konfliktdrabbade, länderna prioriteras. Det svenska stödet genom de multilaterala utvecklingsbankerna och de globala miljö- och klimatfonderna är en viktig del i detta arbete.

Multilateralt samarbete

Det multilaterala samarbetet ska fokuseras till de organisationer som arbetar med regeringens tematiska prioriteringar samt humanitärt bistånd, stöd till flyktingar och migranter och barns rättigheter. Det ska vara resultatriktat, transparent och effektivt. Stöd ska fokuseras till de organisationer och verksamheter som bäst bidrar till regeringens prioriteringar, inklusive Ukraina. Kärnstöd som skapar flexibilitet att möta skiftande behov kan kompletteras med mjukt öronmärkt stöd mot svenska

prioriteringar och riktat stöd via Sida till multilaterala organisationers projekt och program.

Hävstångseffekter nås genom stöd till multilaterala utvecklingsbanker, vars förmåga att låna på internationella kapitalmarknader bidrar till en uppväxling av varje inbetald svensk krona i utbetalt stöd. Sverige ska verka för reformer, innovation och effektivisering och ställa tydliga krav på resultat, effektiv styrning och uppföljning, transparens, ansvarsutkrävande och nolltolerans mot korruption och andra oegentligheter. I FN ska Sverige använda sitt inflytande som stor givare. Regeringen ska verka för hållbar upphandling. Sverige ska vidare agera för att organisationerna breddar sin givarbas och att andra länder ökar sin andel icke-öronmärkt finansiering.

Stärka kvinnors och flickors frihet och egenmakt

Jämställdhet är ett svenskt kärnvärde och är både ett mål i sig och ett medel för att uppnå andra mål. Regeringen ska vara en tydlig röst och kraft för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter och möjligheter. Sverige ska därför arbeta för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), samt mot alla former av sexuellt och könsrelaterat våld. Flickors utbildning, speciellt i kris och konflikt, och kvinnors deltagande i fredsprocesser ska främjas för att kunna nå varaktig fred. Genom utbildning, arbete och entreprenörskap stärks kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt. Sverige ska arbeta för kvinnors möjligheter för politiska deltagande. Åtgärderna ska öka jämställdheten och minska biståndsberoendet. Sverige ska även arbeta för kvinnors och flickors möjligheter att ta del av och forma den digitala utvecklingen.

Stärkt hälsa för de allra mest utsatta

God hälsa är en förutsättning för människor att nå sin fulla potential. Regeringen avser att prioritera hälsoinsatser för de mest utsatta, stärkta hälso- och sjukvårdssystem och stärkt hälsosäkerhet. Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser ska beaktas, liksom synergier med andra områden. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), inklusive mödrahälsa, utbildningsmöjligheter, allsidig sexualundervisning, preventivmedel och säker abort ska prioriteras. Sverige ska arbeta för att öka vaccinationstäckningen, förhindra och bekämpa hälsohot inklusive pandemier och omsätta lärdomar från covid-19-pandemin i ett stärkt system för global hälsa. Arbetet fortsätter med att bidra till global tillgång till vaccin mot covid-19 genom donationer av eventuella vaccinöverskott. Sverige ska arbeta mot antibiotikaresistens genom att förhindra spridning av infektioner, genom bland annat tillgång till vatten, sanitet och hygien och verka för tillgång till och ansvarsfull användning av antibiotika i världen.

EU-biståndet

EU är en viktig kanal för svenskt bistånd och Sverige är tongivande inom EU:s utvecklingssamarbete. EU:s utvecklingssamarbete ger regeringen en global hävstång för att driva Sveriges och unionens grundläggande värderingar samt principerna för ett effektivt utvecklingssamarbete. Sveriges EU-ordförandeskap ska följas upp, inte minst arbetet för att ytterligare stärka EU som global aktör genom Team Europa-ansatsen, finansieringsinstrumentet Global Europe samt Global Gateway-strategin.

2.8 Budgetförslag

2.8.1 1:1 Biståndsverksamhet

Tabell 2.11 Anslagsutveckling 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

2022	Utfall	44 230 834	Anslagssparande	697 871
2023	Anslag	45 287 146 ¹	Utgiftsprognos	45 613 224
2024	Förslag	46 639 119		
2025	Beräknat	46 183 151		
2026	Beräknat	45 546 660		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för internationellt bistånd. Medlen från anslaget får även användas för viss verksamhet vid Sida Partnership forum i Härnösand. Anslaget får även användas för att subventionera avgifter avseende garantigivning inom ramen för internationellt bistånd, till den del avgiften avser förväntad förlust. Anslaget får även användas för viss metodutveckling, studier, uppföljning, utvärderingar och revisioner samt temporär verksamhet inom avgränsade projekt. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter, vilka beräknas uppgå till ca 220 miljoner kronor, vid myndigheter som genomför internationellt bistånd.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.12 Förändringar av anslagsnivån 2024–2026 för 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	45 297 746	45 297 746	45 297 746
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-2 038 371	-5 235 437	-5 232 237
<i>varav BP24</i>	-24 139	-14 259	-14 259
– Omräkning fastighetskostnader utomlands Sida	-22 798	-22 798	-22 798
– UNEP valutakurseffekt	-7 800	-7 800	-7 800
– WHO valutakurseffekt	-9 880		
– Expertgruppen för biståndsanalys	-900	-900	-900
– Justering av anslag till följd av slopad avgift för årlig revision	424	424	424
– Justering för valutakursutveckling Sida	-5 243	-5 243	-5 243
– Flytt av medel för svenska medlemskapet i Anna Lindh foundation	-812	-812	-812
– Motbokning generell besparing statsförvaltningen	19 354	19 354	19 354
– Kapitaltillskott till Swedfund 2024	1 460 000		
– Finansiering kapitaltillskott till Swedfund 2024	-1 460 000		
– Exportkrediter Ukraina	300 000	300 000	300 000
– Finansiering exportkrediter Ukraina	- 300 000	- 300 000	- 300 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	3 379 744	6 120 842	5 481 151
Förslag/beräknat anslag	46 639 119	46 183 151	45 546 660

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2022/23:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 46 639 119 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* för 2024. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 46 183 151 000 kronor respektive 45 546 660 000 kronor.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 105 000 000 000 kronor 2025–2036.

Skälen för regeringens förslag: För att främja en högre grad av förutsägbarhet i biståndsgivningen behöver ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten kunna ingås. Nya åtaganden beräknas uppgå till ca 36,6 miljarder kronor. Myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är bl.a. Regeringskansliet, Sida, Svenska institutet, Vetenskapsrådet, Nordiska Afrikainstitutet, Folke Bernadotteakademien och Strålsäkerhetsmyndigheten. För den del av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* som regeringen respektive Regeringskansliet beslutar om rör det sig framför allt om nya åtaganden för Internationella utvecklingsfondens tjugoförsta påfyllnad (IDA21) samt påfyllnad för Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD). Regeringen bör därför bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 105 000 000 000 kronor 2025–2036.

Tabell 2.13 Beställningsbemyndiganden för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2022	Prognos 2023	Förslag 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027–2036
Ingående åtaganden	99 327 906	99 119 826	102 244 029			
Nya åtaganden	29 159 414	33 555 032	36 580 596			
Infriade åtaganden	-29 367 494	-30 430 829	-33 824 625	-37 568 350	-22 136 421	-45 295 229
Utestående åtaganden	99 119 826	102 244 029	105 000 000			
Erhållet/ föreslaget bemyndigande	115 000 000	115 000 000	105 000 000			

Garantigivning

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2024 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 26 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet omfattar ett statligt garantiåtagande avseende Sidas garantigivning. Denna garantigivning innefattar garantier beviljade inom ramen för det nuvarande systemet med fristående garantier för utvecklingssamarbete samt beviljade kreditgarantier kopplade till det tidigare systemet för u-krediter. Regeringen bedömer att garantiinstrumentet på ett kostnadseffektivt och katalytiskt sätt bidrar till att mobilisera andra finansiella resurser, framför allt privat kapital, för utvecklingsändamål. Genom att dela risker med långivare och investerare kan garantier möjliggöra finansiering för målgrupper och områden som marknaden annars bedömer alltför riskfyllda. Garantier utgör ett viktigt instrument i utvecklingssamarbetet som har stor potential att bidra till bland annat hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt, klimatfinansiering och grön omställning samt kvinnors ekonomiska egenmakt. Sida har successivt stärkt garantiverksamheten internt på myndigheten. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2024 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 26 000 000 000 kronor.

Kapitaltillskott till Swedfund international AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 1 000 000 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 460 000 000 kronor för ökade klimatinvesteringar.

Skälen för regeringens förslag: Swedfund bidrar till det biståndspolitiska målet genom att investera i utvecklingen av hållbara företag i låg- och medelinkomstländer som skapar arbetstillfällen med anständiga arbetsvillkor, främjar jämställdhet och bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Behovet av investeringar för att minska fattigdomen, stödja klimatomställningen och genomföra Agenda 2030 är mycket stort. Den privata sektorn har en nyckelroll när det gäller att genomföra investeringar, tillhandahålla produkter och tjänster samt skapa sysselsättning som leder till en inkluderande ekonomisk tillväxt och möjliggör för människor att ta sig ur fattigdom. Samtidigt har utmaningarna och osäkerheten i den globala ekonomin ökat, vilket minskat privata investerares riskvilja. Swedfunds och andra utvecklingsfinansiärers roll och relevans har mot denna bakgrund ökat.

I enlighet med statens ägaransvisning för Swedfund genomför bolaget affärsmässiga investeringar som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbara. Swedfunds investeringar inom energisektorn sker endast i fossilfri energi. Investeringar i låginkomstländer och konfliktdrabbade länder prioriteras. I enlighet med ägaransvisningen har Swedfund möjlighet att göra vissa investeringar i övre medelinkomstländer, vilket framför allt bör ske i form av klimatinvesteringar. Swedfunds uppdragsmål och ekonomiska mål lägger en bra grund för Swedfunds verksamhet och möjliggör nödvändigt risktagande och långsiktighet i syfte att åstadkomma goda utvecklingseffekter. Regeringen bedömer att Swedfund har goda förutsättningar att öka investeringarna och sitt bidrag till genomförandet av Agenda 2030 och den gröna omställningen i låg- och medelinkomstländer. Det är regeringens uppfattning att bolaget bör ha en finansiering och kapitalstruktur som motsvarar den risk som följer på uppdraget som utvecklingsfinansiär och att ytterligare kapitaltillskott ger Swedfund förutsättningar att bedriva en verksamhet som svarar mot det biståndspolitiska målet.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2024 besluta om kapitaltillskott till Swedfund om 1 460 miljoner kronor, varav 460 miljoner kronor specifikt för ökade klimatinvesteringar. Utgiften belastar anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*.

2.8.2 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 2.14 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)

Tusental kronor

2022	Utfall	1 657 212	Anslagssparande	28 908
2023	Anslag	1 612 297 ¹	Utgiftsprognos	1 654 168
2024	Förslag	1 690 200		
2025	Beräknat	1 770 866 ²		
2026	Beräknat	1 820 088 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 687 529 tkr i 2024 års prishnivå.

³ Motsvarar 1 687 529 tkr i 2024 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Anslaget får även användas för att subventionera avgifter avseende garantigivning inom ramen för internationellt bistånd, till den del avgiften avser Sidas administrativa kostnader. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd enligt OECD-DAC:s definition.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.15 Förändringar av anslagsnivån 2024–2026 för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)

Tusental kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	1 612 297	1 612 297	1 612 297
Pris- och löneomräkning ²	75 507	158 857	208 087
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 396	-288	-296
varav BP24 ³	7 884	7 884	7 884
– Omräkning fastighetskostnader utomlands Sida	22 798	22 798	22 798
– Justering av anslag till följd av slopad avgift för årlig revision	-3 334	-3 334	-3 334
– Justering för valutakursutveckling Sida	5 243	5 243	5 243
– Generell besparing i statsförvaltningen	-16 823	-16 823	-16 823
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 690 200	1 770 866	1 820 088

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2022/23:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2023. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2025–2026 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För 2024 föreslår regeringen att anslaget 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* ökas med 22 798 000 kronor för att justera för kostnadsutveckling för lokaler i de länder och orter där Sida har fältnärvaro. Vidare föreslås anslaget 2024 ökas med 5 243 000 kronor som en justering för valutakursutveckling. Anslaget minskas med 16 823 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing och beräknas fr.o.m. 2025 minskas med motsvarande belopp (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.4).

Regeringen föreslår att 1 690 200 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* för 2024. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 1 770 866 000 kronor respektive 1 820 088 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.16 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

	Intäkter ¹	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2022	15 397	15 146	251	-4 608
Prognos 2023	24 000	21 700	2 300	-4 608
Budget 2024	28 000	28 000	0	-4 608

¹ Sida får disponera intäkterna från avgifterna från garantiverksamheten.

Avgiftsbelagd verksamhet avser i huvudsak avgifter för administration av Sidas garantiverksamhet. Därtill tas utgifter ut enligt 4§ avgiftsförordningen (1992:191) för lokaler och konferenser m. m.

2.8.3 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tabell 2.17 Anslagsutveckling 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor

2022	Utfall	13 195	Anslagssparande	4 629
2023	Anslag	16 889 ¹	Utgiftsprognos	17 274
2024	Förslag	17 320		
2025	Beräknat	18 349 ²		
2026	Beräknat	18 904 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 17 321 tkr i 2024 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 322 tkr i 2024 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Nordiska Afrikainstitutets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.18 Förändringar av anslagsnivån 2024–2026 för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	16 889	16 889	16 889
Pris- och löneomräkning ²	818	1 869	2 436
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-387	-409	-421
<i>varav BP24³</i>	<i>-359</i>	<i>-359</i>	<i>-359</i>
– Justering av anslag till följd av slopad avgift för årlig revision	-182	-182	-182
– Generell besparing i statsförvaltningen	-177	-177	-177
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	17 320	18 349	18 904

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2022/23:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2023. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2025–2026 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 177 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing och beräknas fr.o.m. 2025 minskas med motsvarande belopp (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.4). Regeringen föreslår att 17 320 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Nordiska Afrikainstitutet* för 2024. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 18 349 000 kronor respektive 18 904 000 kronor.

2.8.4 1:4 Folke Bernadotteakademin

Tabell 2.19 Anslagsutveckling 1:4 Folke Bernadotteakademin

Tusental kronor

2022	Utfall	221 927	Anslagssparande	-3 622
2023	Anslag	208 199 ¹	Utgiftsprognos	203 002
2024	Förslag	210 633		
2025	Beräknat	216 677 ²		
2026	Beräknat	221 677 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 210 328 tkr i 2024 års prisnivå.

³ Motsvarar 210 328 tkr i 2024 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas till Folke Bernadotteakademin förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.20 Förändringar av anslagsnivån 2024–2026 för 1:4 Folke Bernadotteakademien

Tusental kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	208 199	208 199	208 199
Pris- och löneomräkning ²	5 322	11 767	16 843
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-2 888	-3 289	-3 365
<i>varav BP24³</i>	-2 556	-2 556	-2 556
– Justering av anslag till följd av slopad avgift för årlig revision	-424	-424	-424
– Generell besparing i statsförvaltningen	-2 132	-2 132	-2 132
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	210 633	216 677	221 677

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2022/23:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2023. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2025–2026 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 2 132 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing och beräknas fr.o.m. 2025 minskas med motsvarande belopp (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.4). Regeringen föreslår att 210 633 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Folke Bernadotteakademien* för 2024. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 216 677 000 kronor respektive 221 677 000 kronor.

Tabell 2.21 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

	Intäkter ¹	Kostnader
Utfall 2022	1 375	
Prognos 2023	2 000	
Budget 2024	2 000	

¹ Folke Bernadotteakademien får disponera intäkterna från avgifter från utbildningsverksamheten.

2.8.5 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 2.22 Anslagsutveckling 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

2022	Utfall	50 911	Anslagssparande	589
2023	Anslag	50 000	Utgiftsprognos	50 000
2024	Förslag	50 000		
2025	Beräknat	50 000		
2026	Beräknat	50 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete. Medlen används i överensstämmelse med OECD-DAC:s definition av bistånd och inom ramen för målen för svensk biståndspolitik.

Riksrevisionens överväganden

Tabell 2.23 Förändringar av anslagsnivån 2024–2026 för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	50 000	50 000	50 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	50 000	50 000	50 000

Verksamheten redovisas under avsnittet Riksrevisionen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete bidrar till att stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva revision enligt internationella standarder. Huvudinriktningen bör vara långsiktigt institutionellt samarbete. Riksrevisionens multilaterala utvecklingssamarbete bidrar till stärkt revision, transparens och ansvarsutkrävande inom multilaterala organisationer. Utvecklingssamarbetet sker framför allt i globala, regionala och bilaterala program i Afrika, Asien, västra Balkan och Östeuropa samt genom multilateralt samarbete. Riksrevisionen använder framför allt sin egen personal och kompetens i genomförandet av kapacitetsutvecklingsprojekt.

Riksrevisionen föreslår att 50 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* för 2024. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 50 000 000 kronor respektive år.

2.8.6 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd

Tabell 2.24 Anslagsutveckling 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd

Tusental kronor

2022	Utfall	21 487	Anslagssparande	777
2023	Anslag	21 096 ¹	Utgiftsprognos	21 424
2024	Förslag	22 857		
2025	Beräknat	24 145 ²		
2026	Beräknat	24 857 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2023 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 22 859 tkr i 2024 års prisnivå.

³ Motsvarar 22 860 tkr i 2024 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för den verksamhet som bedrivs av Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) och för EBA:s förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.25 Förändringar av anslagsnivån 2024–2026 för 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd

Tusental kronor

	2024	2025	2026
Anvisat 2023¹	21 096	21 096	21 096
Pris- och löneomräkning ²	1 118	2 366	3 057
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	643	683	704
<i>varav BP24³</i>	<i>678</i>	<i>678</i>	<i>678</i>
– <i>Expertgruppen för biståndsanalys</i>	<i>900</i>	<i>900</i>	<i>900</i>
– <i>Generell besparing i statsförvaltningen</i>	<i>-222</i>	<i>-222</i>	<i>-222</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	22 857	24 145	24 857

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2022 (bet. 2022/23:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2023. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2025–2026 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 900 000 kronor för att förstärka utvärderingsverksamheten då uppföljning och utvärdering prioriteras av regeringen. Anslaget minskas med 222 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing och beräknas fr.o.m. 2025 minskas med motsvarande belopp (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.4).

Regeringen föreslår att 22 857 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Utvärdering av internationellt bistånd* för 2024. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 24 145 000 kronor respektive 24 857 000 kronor.

Bilaga

Samarbetsstrategier

Innehållsförteckning

1	Samarbetsstrategier	55
-------------------	---	----

1 Samarbetsstrategier

Tabell Fel! Ingen text med angivet format i dokumentet..26 Geografiska strategier

Miljoner kronor

Strategier	Tidsperiod för gällande strategi	Utbetalat stöd 2022
AFRIKA		
Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika	2022–2026	904
Strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Afrika	2022–2026	379
Burkina Faso	2018–2023	344
Demokratiska republiken Kongo	2021–2025	522
Etiopien	2022–2026	286
Kenya	2021–2025	308
Liberia	2021–2025	292
Mali	2021–2025	207
Moçambique	2022–2026	575
Rwanda	2020–2024	230
Somalia	2018–2023	515
Sudan	2018–2023	212
Sydsudan	2018–2023	423
Tanzania	2020–2024	482
Uganda	2018–2023	399
Zambia	2018–2023	361
Zimbabwe	2022–2026	259
ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA		
Regional strategi Asien och Oceanien	2022–2026	387
Regional strategi Mellanöstern och Nordafrika	2021–2025	361
Regional strategi Syrien	2016–2023	377
Afghanistan	2022–2024	608
Bangladesh	2021–2025	248
Irak	2022–2026	172
Myanmar	2018–2023	189
Palestina	2020–2024	238
LATINAMERIKA		
Regional strategi för Latinamerika	2021–2025	109
Bolivia	2021–2025	121
Colombia	2021–2025	147
Guatemala	2021–2025	150
Kuba	2021–2025	32
ÖSTEUROPA OCH CENTRALASIEN		
Strategi för Västra Balkan och Turkiet	2021–2027	739
Strategi för Östeuropa	2021–2027	1 178

Tabell Fel! Ingen text med angivet format i dokumentet..27 Tematiska strategier

Miljoner kronor

Tematiska strategier ¹	Tidsperiod för gällande strategi	Utbetalat stöd 2022
Sveriges humanitära bistånd genom Sida	2021–2025	4 991
Informations- och kommunikations verksamhet inom utvecklingssamarbetet	2016–2023	102
Sveriges utvecklingssamarbete genom svenska organisationer i det civila samhället	2016–2023	1 771
Sveriges utvecklingssamarbete avseende arbetet med de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer	2018–2023	792
Demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer	2023–2027	88
Hållbar miljö, hållbart klimat och hav, samt hållbart utnyttjande av naturresurser	2022–2026	1 035
Hållbar social utveckling	2018–2023	1 025
Hållbar ekonomisk utveckling	2022–2026	585
Hållbar fred	2017–2023	334
Kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder som stödjer Agenda 2030 för hållbar utveckling	2018–2023	484
Sveriges utvecklingssamarbete inom forskning för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling	2022–2028	634
Global jämställdhet samt kvinnors och flickors rättigheter	2022–2026	201

¹ Medel från utgiftsområde 7 finansierar också verksamhet som styrs av resultatstrategin för internationell civil krishantering, under utgiftsområde 5.

Tabell Fel! Ingen text med angivet format i dokumentet..28 Multilaterala strategier

Multilaterala organisationsstrategier ¹	Tidsperiod för gällande strategi
Afrikanska utvecklingsbankgruppen (AfDB)	2020–2023
Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB)	2021–2024
FN:s Livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO)	2022–2025
Globala vaccinalliansen (GAVI)	2023–2025
Globala miljöfonden (GEF)	2021–2024
Gröna klimatfonden (GCF)	2021–2023
Globala fonden för aids, tuberkulos och malaria (GFATM)	2019–2023
Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD)	2021–2024
Internationella arbetsorganisationen (ILO)	2022–2025
FN:s utvecklingsprogram (UNDP)	2017–2023
FN:s miljöprogram (UNEP)	2020–2023
FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur (UNESCO)	2022–2025
FN:s befolkningsfond (UNFPA)	2017–2023
FN:s barnfond (UNICEF)	2018–2023
FN:s kontor för humanitärt bistånd (OCHA)	2020–2023
Världsbanksgruppen (World bank)	2020–2023
FN:s enhet för jämställdhet och stärkande av kvinnors rättigheter (UN Women)	2018–2023
FN:s gemensamma program mot hiv och aids (UNAIDS)	2019–2023
FN:s flyktningorgan (UNHCR)	2020–2023
FN:s fredsbyggande fond (PBF)	2021–2024
FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar (UNRWA)	2020–2023
FN:s migrationsorganisation (IOM)	2020–2023
FN:s världslivsmedelsprogram (WFP)	2020–2023
Världshälsoorganisationen (WHO)	2021–2025

¹ Ovan återfinns även strategier för organisationer som belastar anslag inom andra utgiftsområden, såsom FAO, Unep, Unesco och WHO. I biståndsramen inkluderas den del av Sveriges bidrag som enligt OECD/DAC klassificeras som bistånd.